



**LAUREA**  
AMMATTIKORKEAKOULU

*Uuden edellä*

# Työelämäyhteistyön merkitys opiskelun aikana - Quicker Steps hanke

---

Kontiainen, Laura

2012 Hyvinkää

Laurea-ammattikorkeakoulu  
Hyvinkää

Työelämäyhteistyön merkitys opiskelun aikana  
- Quicker Steps hanke

Konttinen Laura  
Liiketalous  
Opinnäytetyö  
Toukokuu, 2012

Konttinen Laura

Työelämäyhteistyön merkitys opiskelun aikana - Quicker Steps hanke

Vuosi 2012 Sivumäärä 45

---

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, millainen merkitys työelämäyhteistyöllä on ollut Laurean liiketalouden opiskelijoille ja millaisia näkemyksiä heillä on työelämäyhteistyöstä. Opinnäytetyön aiheen tarjosi Quicker Steps - Nuoret nopeammin työelämään - työelämäyhteistyökäytänteiden levittämisprojekti.

Teoriaosuudessa käsitellään ammattikorkeakoulutuksen sisältöä ja tavoitteita, Laurean opetussuunnitelmaa, työelämäyhteistyötä, autenttista oppimista ja työelämätaitoja. Tutkimusmenetelmä oli pääosin kvantitatiivinen. Aineiston keruu toteutettiin Survey-tutkimuksena E-lomakkeen avulla. Kyselyyn vastasi 196 opiskelijaa.

Tulokset osoittivat, että autenttinen oppiminen toteutuu melko hyvin Laurean ammattikorkeakoulussa. Erityisesti tehtävien ja projektien laajuus, niiden esittäminen ja ryhmien vuorovaikutuksen katsottiin vastaavan hyvin autenttista oppimista. Vastauksissa ilmeni jonkin verran eroja oppimisympäristöjen välillä.

Työelämän edustajien passiivisuutta kritisoitiin, joten kehittämiskohteiksi osoittautuivat suhteiden parantaminen yhteistyörytiksiin. Onnistuneen työelämäyhteistyön tavoittamiseksi tarvitaan panostusta kaikilta yhteistyön osapuolilta.

Asiasanat: autenttisuus, työelämäyhteistyö, työelämätaidot

Konttinen Laura

The significance of the working life collaboration during the studies - Quicker Steps project

Year	2012	Pages	45
------	------	-------	----

---

The aim of the thesis was to find out what kind significance the working life collaboration has had for the business students of Laurea and what kinds of sentiments they have about it. The topic of the thesis was offered by Quicker Steps - a project for distributing working life collaboration best practices, in order to get young people in to the working life faster.

In the theory section the content and aim of the polytechnic education, Laurea's curriculum, working life collaboration, authentic learning, and working life skills were discussed. The research method was quantitative. The research material was collected as a survey using the E-lomake electronic form application. 196 students answered to the survey.

The results indicate that authentic learning actualized is quite well in Laurea polytechnic. Especially the scope of assignments and projects, the presentation of them and the interaction of the teams were considered with authentic learning. In the responses there were some differences between learning environments.

The passiveness of the working life representatives was criticized, so improving relationships with the collaboration companies had room for improvement. To achieve successful working life collaboration, investment from each party of the cooperation is needed.

Keywords: authenticity, working life collaboration, working life skills

## Sisällys

1	Johdanto .....	5
2	Quicker Steps .....	5
3	Ammattikorkeakoulujen sisältö ja tavoitteet .....	6
3.1	Tradenomitutkinto .....	6
3.2	Laurea-ammattikorkeakoulu .....	7
3.3	Learning by Developing .....	9
3.4	Työelämäyhteistyö .....	11
4	Autenttinen oppiminen .....	11
4.1	Autenttinen oppimiskokemus .....	13
4.2	Autenttinen oppiminen Laureassa .....	14
5	Työelämätaidot ja ammatillinen osaaminen .....	14
6	Työelämävalmiudet .....	16
6.1	Työelämätaitojen kehittäminen .....	19
7	Tutkimuksen toteutus .....	19
7.1	Tutkimusmenetelmät .....	19
7.2	Kyselylomake .....	20
7.3	Validiteetti ja reliabiliteetti .....	20
8	Tutkimustulokset .....	21
8.1	Taustatiedot .....	21
8.2	Opetusmenetelmät .....	22
8.3	Autenttinen oppimiskokemus .....	23
8.4	Työelämätaidot .....	26
9	Tutkimustulosten päätelmät .....	27
9.1	Opetusmenetelmät .....	28
9.2	Autenttinen oppimiskokemus .....	28
9.3	Työelämätaidot .....	31
9.4	Työelämäyhteistyö .....	31
9.4.1	Merkitykset .....	31
9.4.2	Kehittäminen .....	32
9.5	Jatkotutkimusehdotukset .....	32
10	Yhteenveto .....	32
10.1	Oman oppimisen arviointi .....	33
	Lähteet .....	34
	Kuviot .....	36
	Taulukot .....	37
	Liitteet .....	38

## 1 Johdanto

Ammattikorkeakoulut ovat työelämälähtöisiä korkeakouluja. Niiden tehtävänä on antaa käytännönläheinen ja ammattiin suuntaava tutkinto. Ammattikorkeakoulut antavat valmiuden työskennellä asiantuntija-, kehittämis-, suunnittelu- ja esimiestehtävissä. Ammattikorkeakoulut edistävät elinikäistä oppimista. Ammattikorkeakoulujen täytyy tehdä yhteistyötä työelämän edustajien, muiden korkeakoulujen, niin suomalaisten kuin ulkomaistenkin sekä muiden oppilaitosten kanssa. (Ammattikorkeakoululaki 4§, 5§.)

Opinnäytetyöni tarkoituksena on tutkia ja analysoida Laurean liiketalouden opiskelijoita siitä, mitä vaikutusta ja merkitystä kumppaneilla ja yhteistyöllä työelämän kanssa on ollut koko opiskeluaikana. Sen tavoitteena on myös selvittää, miten autenttinen oppiminen toteutuu opiskelun aikana ja miten tärkeitä eri opetusmenetelmät ovat ammattiin suuntaavassa korkeakoulututkinnossa.

Opinnäytetyöni aihe löytyi, kun Quicker Steps - Nuoret nopeammin työelämään - työelämäyhteistyökäytänteiden levittämisprojekti tarjosi erilaisia opinnäytetyön aiheita, joiden muodossa opiskelija saa mahdollisuuden testata ja kehittää omaa osaamistaan. Projektin tarkoitus on levittää toimintamalleja, jotta nuoret saisivat kontakteja työelämään ja siirtyisivät nopeammin työelämään. Valitsin tämän aiheen yhdessä hankkeen projektikoordinaattorin Anna Pohjalaisen kanssa, koska se liittyy opiskeluvaiheisiin ja sen vuoksi se myös kiinnostaa minua.

Tavoitteeni on hankkia opinnäytetyöni avulla tuloksia, jotka auttavat Quicker Steps - Nuoret nopeammin työelämään -hanketta saamaan selville, millaisia kokemuksia ja merkityksiä opiskelijoilla on ollut opiskelun aikana olleista yhteyksistä yhteistyökumppaneiden ja työelämän kanssa.

## 2 Quicker Steps

Quicker Steps - Nuoret nopeammin työelämään -hanke on työelämäyhteiskäytäntöjen levittämisprojekti. Projektin tarkoitus on levittää tietoa ja erilaisia käytäntöjä ja toimintamalleja, jotta nuoret saisivat kontakteja työelämään ja siirtyisivät nopeammin työelämään. (Quicker Steps 2012.)

Quicker Steps -hanke kestää vuoden 2011 helmikuusta vuoden 2012 joulukuuhun. Sen toteuttavat Jyväskylän, Haaga-Helian ja Laurean ammattikorkeakoulut ja ulkomaisia yhteistyökumppaneita ovat Luxemburgin, Coventryn ja Upper Austrian yliopistot. Myös Saksan vastaava hanke on yhteistyökumppanina. (Quicker Steps-hanke 2012.)

Projektin tarve erityisesti Suomelle näkyy muutoksista, jotka ovat Suomessa ajankohtaisia. Työikäisten määrä vähenee, ja ikääntyvä väestö lisääntyy, joten nuorten työuran tulisi alkaa aikaisemmin. Kääntöpuolena kuitenkin on, että suuri joukko nuorista on työttömiä, samalla kun on pulaa työpaikoista. (Quicker Steps 2012.)

Projektin aikana järjestetään neljä levitysseminaaria, jotta projektin tarkoitus toteutettaisiin. Noin viiden päivän kestoisiin seminaareihin osallistuvat opettajat ja opiskelijat, kumppaniyritykset ja oppilaitosten edustajia. Sosiaalista mediaa käytetään hyväksi tapaamisten välillä. (Quicker Steps 2012.)

Projektiin jokainen osallistuva oppilaitos esittää parhaat toimintamallinsa. Laurea tuo projektiin Learning by Developingin parhaat puolet, JAMK ja Haaga-Helia tuovat työelämän kanssa kehittämänsä kumppanuudet ja opiskelijoiden aikaisemman opitun ja osaamisen vahvistamisen opiskelun alussa. Coventry-yliopisto tuo kehittämänsä Activity-Led- oppimismenetelmänsä, Luxemburgin yliopisto työpaikkaoppimisen monikulttuurisesta näkökulmasta ja Upper Austria-yliopisto ammattitaitoisen ja innovatiivisen opettamiskulttuurin, joka yhdistää teoriaa ja käytäntöjä. (Quicker Steps 2012.)

### 3 Ammattikorkeakoulujen sisältö ja tavoitteet

Ammattikorkeakoulut ovat työelämälähtöisiä korkeakouluja. Niiden tehtävänä on antaa käytännönläheinen ja ammattiin suuntaava korkeakoulututkinto. Ammattikorkeakoulututkinto antaa valmiuden työskennellä erilaisissa asiantuntija-, suunnittelu-, kehittämis- ja esimies-tehtävissä. Ammattikorkeakoulututkintojen laajuus on kolmesta neljään vuoteen. Opinnot koostuvat perus- ja ammattiopinnoista, vapaasti valittavista opinnoista, harjoittelusta ja opinnäytetyöstä. (Ammattikorkeakoululaki 4§; Laurea 2012; Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

Ammattikorkeakouluopinnojen tavoitteena on antaa opiskelijoille laajat perustiedot ja -taidot toimia alan asiantuntijatehtävissä, edellytykset seurata ja edistää asianomaisen alan kehitystä, valmiuden jatkuvaan koulutukseen, hyvät viestintä- ja kielitaidot sekä valmiudet toimia kansainvälisesti. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2012.)

#### 3.1 Tradenomitutkinto

Tradenomi on ammattikorkeakoulututkinto, jonka laajuus on 210 opintopistettä. Tutkinnon kesto on noin 3,5 vuotta. Koulutusohjelma koostuu pakollisista oppiaineista, jotka ovat muun muassa markkinointi, tietotekniikka ja viestintä, taloushallinto, yrittäjyys, johtaminen ja kansainvälisyyteen liittyvät opinnot. Laureassa voi opiskella tradenomiksi Hyvinkään, Keravan,

Leppävaaran, Lohjan, Otaniemen ja Tikkurilan toimipisteissä (Tradenomiliitto Tutkinto 2009; Laurea Fakta 2011, 12.)

Liiketalouden koulutusohjelma koostuu 40 opintopisteen perusopinnoista ja 80 opintopisteen ammattiopinnoista, joka sisältää 15 opintopisteen arvoisen työharjoittelun. Perusopintojen jälkeen oppilas voi syventää haluamaansa osaamistaan vaihtoehtoisilla (45-60 opintopistettä) ja vapailla opinnoilla (0-15 opintopistettä). Edellä mainittujen opintojen jälkeen opiskelija suorittaa toisen työharjoittelun ja tekee opinnäytetyön liittyen vaihtoehtoisiin opintoihin. Tradenomit sijoittuvat työelämässä erilaisiin asiantuntijatehtäviin. Tradenomiliiton vuosittaisen tutkimuksen mukaan (2011) tradenomit ovat sijoittuneet pääasiassa taloudellisiin tehtäviin sekä markkinointi- ja tietojenkäsittelytehtäviin. (SoleOPS 2012; Tradenomiliitto Sijoittuminen 2009.)

Laurean opetussuunnitelmaan kuuluu myös työharjoittelu ja opinnäytetyö. Työharjoittelu on laajuudeltaan 30 opintopistettä. Harjoittelu jakaantuu kahteen jaksoon, joista ensimmäinen harjoittelu suoritetaan ensimmäisen vuoden alussa ja toinen opiskelujen loppuvaiheessa. Oman alan työelämän ympäristössä tapahtuva harjoittelu voidaan suorittaa kotimaan lisäksi myös ulkomailla. (Laurea Fakta 2011, 56.)

Harjoittelun tavoitteena on ammatillisen identiteetin luominen. Sen tarkoituksena on, että opiskelija soveltaa oppimaansa työelämässä. Harjoitteluiden tavoitteena on, että opiskelija kehittää liiketoimintaosaamistaan, oppii analysoimaan toimintaansa sekä kehittää organisaation toimintoja. (Laurea Intra 2012.)

Opinnäytetyö on oppimisprosessi, jonka tarkoituksena on osoittaa opiskelijan asiantuntijuus ja ammatillinen osaaminen. Siinä opiskelija osoittaa, että hän osaa soveltaa oppimaansa kirjoittamalla opinnäytetyön, joka liittyy oman alan ilmiöön tai aihepiiriin. Opinnäytetyön aiheen voi löytää esimerkiksi koulutusohjelman hankkeista tai työharjoittelupaikasta. Sen voi tehdä joko yksin tai ryhmätyönä. Opinnäytetyö voi olla osa laajempaa hanketta tai tutkimusta. Se voi olla myös projektityö tai kehittämishanke. Edellytyksenä kuitenkin on, että opetus- ja kulttuuriministeriön asettamat kriteerit täytetään. (Laurea Intra 2012; Laurea Fakta 2011, 57.)

### 3.2 Laurea-ammattikorkeakoulu

Laurean opetussuunnitelmat koostuvat teemoista ja opintojaksoista. Teema on laaja osaamisalue, jonka suorittamiseksi opiskelija suorittaa useampia aihealuetta koskevia opintojaksoja. Teemat ja opintojaksot kuvastavat alan keskeistä ammatillista ydinosaamista. (Laurea 2012)



Laurean koulutusohjelma perustuu kompetenssi- eli osaamis pohjaiseen opetussuunnitelmaan. Osaamistavoitteet perustuvat kansalliseen tutkintojen viitekehukseen (NQF-tasot 6), joka perustuu eurooppalaiseen tutkintojen viitekehukseen (EQF). Taulukossa 1 näkyvät vastavalmistuneen osaamistavoitteet. (LbD-opas 2011, 32.)

OPISKELIJA HALLITSEE OMAN ALANSA LAAJA-ALAISET JA EDISTYNEET TIEDOT
OPISKELIJA KYKENEÄ KRIITTISESTI ARVIOIMAAN ALANSA TEORIOITA, PERIAATTEITA, KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ JA MENETELMIÄ
OPISKELIJA OSAA HALLITA AMMATTIALANSA MONIMUTKAISIA JA ENNAKOIMATTOMIA ONGELMATILANTEITA
OPISKELIJA OSAA TUOTTA INNOVATIIVISIA RATKAISUJA AMMATTIALANSA MONIMUTKAISIIN ENNAKOIMATTOMIIN ONGELMIIN
OPISKELIJA KYKENEÄ JOHTAMAAN AMMATILLISESTI HAASTAVIA TOIMIA JA KEHITTÄMISHANKKEITA
OPISKELIJA KYKENEÄ OTTAMAAN VASTUUN PÄÄTÖKSENTEOSTA ENNAKOIMATTOMISSA TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ
OPISKELIJA HALLITSEE OMAN ALANSA LAAJA-ALAISET JA EDISTYNEET TIEDOT
OPISKELIJA KYKENEÄ TOIMIMAAN ITSENÄISESTI ALANSA ASIAINTUNTIJATEHTÄVISSÄ
OPISKELIJALLA ON PERUSVALMIUDET TOIMIA ITSENÄISENÄ YRITTÄJÄNÄ
OPISKELIJA KYKYNEÄ VASTAAMAAN OMAN OSAAMISENSA ARVIOINNISTA JA SEN KEHITTÄMISESTÄ
OPISKELIJA KYKENEÄ VASTAAMAAN YKSITTÄISTEN HENKILÖIDEN JA RYHMIEN OSAAMISEN KEHITYKSESTÄ
OPISKELIJALLA ON VALMIUS JATKUVAAN OPPIMISEEN
OPISKELIJA OSAA RIITTÄVÄSTI VIESTIÄ SUULLISESTI JA KIRJALLISESTI ALANSA SISÄISESTI JA ULKOISESTI
OPISKELIJA KYKENEÄ ITSENÄISEEN VIESTINTÄÄN JA VUOROVAIKUTUKSEEN TOISELLA KOTIMAISELLA JA VÄHINTÄÄN YHDELLÄ VIERAALLA KIELELLÄ

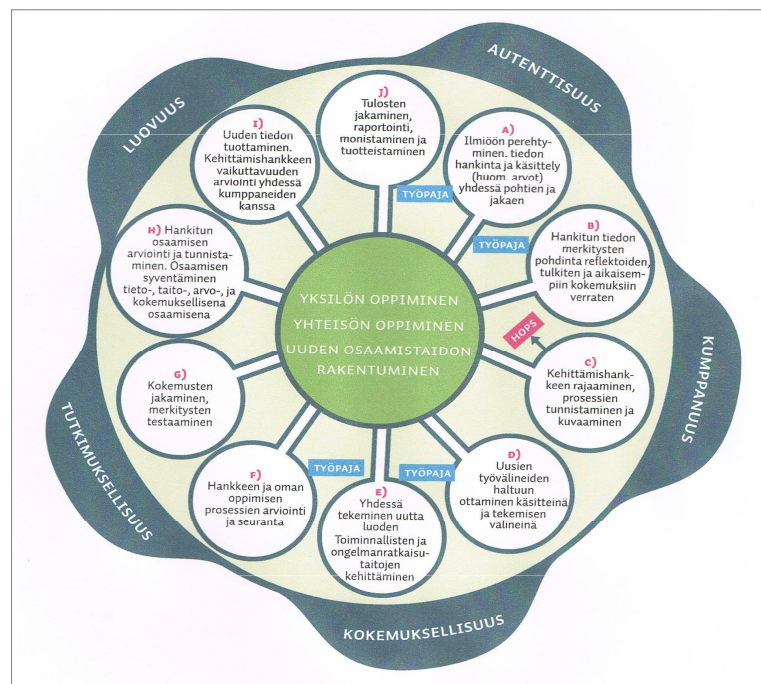
Taulukko 1: NQE/EQF-viitekehukseen perustuva valmistuvan opiskelijan osaamisen mittari (LbD-opas 2011, 32.)

Laurean opetussuunnitelmaan kuuluvat yhteisesti määritellyt kompetenssit, jotka ovat oppimisen taidot, eettinen osaaminen, työyhteisöosaaminen, innovaatio-osaaminen ja kansainvälistymisosaaminen. Nämä kompetenssit ovat osana teemojen ja opintojaksojen tavoitteita. (Laurea Fakta 2011, 20-22.)

### 3.3 Learning by Developing

Learning by Developing (LbD) on kehittämispohjainen oppimismalli. LbD:n tarkoitus on luoda opiskelijoille ja opettajille aito kohtaaminen työelämän kanssa ja tarjota yhteistyötä yritysten edustajien kanssa. Näin oppilaat oppivat työelämän muuttuvissa vaatimuksissa tunnistamaan kehittämiskohteita, luomaan uudelleen tuotteita, ratkaisuja ja toimintamalleja sekä parantamaan omaa toimintaansa. (LbD-opas 2011, 6.)

LbD perustuu pragmatistiseen oppimiskäsitykseen. Uusien toimintatapojen muodostuminen ja siten myös työelämän uudistaminen on siinä keskeisenä. LbD:ssä korostuvat opiskelijan aktiivinen rooli, yhteistyössä toiminen sekä erilaiset toiminnot ja niistä syntyvät kokemukset, joista syntyy uusia toimintatapoja. (LbD-opas 2011, 8.)



Kuvio 1: LbD-toimintamallin tunnistetut vaiheet toteutusta ohjaavana esimerkkinä (LbD-opas 2011, 31.)

LbD:n ominaispiirteisiin kuuluvat autenttisuus, kumppanuus, kokemuksellisuus, luovuus ja tutkimuksellisuus. LbD:n toimintamallin vaiheet toteutusta ohjaavana esimerkkinä esitetään kuviossa 1. (LbD-opas 2011, 9.)

Laurean liiketalouden koulutusohjelmaa voi opiskella kolmessa erilaisessa oppimisympäristössä, jotka kaikki perustuvat LbD:n. Näitä oppimisympäristöjä ovat perinteinen liiketalouden koulutusohjelma, jota kutsun tästä eteenpäin nimityksellä Liko 1, Peer 2 Peer ja Laurea Business Ventures.

Liiketalouden koulutusohjelma on työelämälähtöinen koulutus, jossa opiskelija oppii liiketoiminnan kokonaisuuden. Liiketalouden koulutusohjelmassa on kolme oppimisympäristöä, joista yksi on Liko 1. Liko 1:n opintoihin kuuluvat opettajien pitämät luennot ja muu lähiopetus. Osaamista mitataan pääasiassa oppimistehtävien ja tenttien avulla. Näiden lisäksi on myös erilaisia hankkeita ja projektitehtäviä. (LbD-opas 2011, 34; Laurea 2012.)

Peer 2 Peer (P2P) koulutusohjelman voi suorittaa Laurean yksiköistä Hyvinkäällä ja Tikkurilassa. P2P:ssa opiskelijat toimivat yhteistyössä opettajien ja työelämän asiantuntijoiden kanssa. P2P ei sisällä luentoja tai tenttejä, vaan oppiminen tapahtuu työskentelemällä oikeiden yritysten kehittämisprojekteissa. Projektit ovat laajoja kokonaisuuksia, joiden kautta opiskelija oppii liiketoiminnan prosessit ja käytännöt. (LaureaP2P 2012.)

P2P-toimintamalli perustuu LbD-malliin ja sen ominaispiirteet ovat samat kuin LbD:ssä: autenttisuus, kumppanuus, kokemuksellisuus, luovuus ja tutkimuksellisuus. Nämä viisi kulmakiiveä näkyvät P2P-opinnoissa yhteistyönä, itsenäisenä työnä, oikeina projekteina, kehittämisenä ja päätöksentekona, joka perustuu tietoon. (Peer 2 Peer (P2P) -toimintamalli 2012, 17.)

Laurea Business Ventures (LBV) on Laurean Otaniemessä toimiva liiketalouden koulutusohjelma. LBV on projektilähtöinen oppimisympäristö, jossa opiskelijat kehittävät ja toteuttavat yhteistyöyritysten liiketoimintaa erilaisissa projekteissa. LBV-mallissa voi kehittää omaa yritysideaansa ja lopulta myös perustaa oman yrityksen. Näiden lisäksi opiskeluun kuuluu asiantuntijoiden luentoja, verkostoitumista ja tiedonhankintaa. (Laurea 2012.)

LBV-mallissa työskennellään tiiviisti yhdessä muiden opiskelijoiden, ohjaajien ja yritysten edustajien kanssa. Opiskelija itse määrää opiskelutahtinsa ja pystyy kehittämään osaamistaan haluamallaan osaamisalueella. (Laurea 2012.)

### 3.4 Työelämäyhteistyö

Työelämälähtöisten käytäntöjen kehittyminen vaatii teoreettisen osaamisen ja käytännön kokemuksen parempaa yhdistymistä sekä yhteistyön vahvistamista oppilaitosten ja työpaikkojen kesken. Työelämän tarpeista tulevat harjoittelut, projektit ja muut hankkeet, joita tehdään yhteistyössä, ovat yksi ratkaisu, jotta nämä tavoitteet saavutettaisiin. (Ahola, Kivelä & Nieminen 2005, 108-109.)

Opiskelijoiden, opettajien ja oppilaitoksen sekä työelämän yhteistyössä yhteistä kehittämiskohdetta kehitetään hyödyntäen kaikkien osapuolien erityisosaamista ja resursseja. Kehittämistehtävät antavat opiskelijoille motivaatiota ja sitoutumista, koska he saavat osallistua tehtävien määrittelyyn ja tavoitteisiin. Opiskelijalla on tehtävien suorittamisesta myös vastuu. Kehittämistehtävien onnistuminen onkin kiinni kaikkien osapuolien yhtenäisestä vuorovaikutuksesta ja yhteistyöstä. (Ahola ym. 2005, 109.)

Opiskelija saa kokemuksia työelämästä hyödyntäen ja soveltaen oppimaansa käytännössä. Opiskelijalla on hallussa uusimmat tiedot, ja noviisin näkökulmasta voi syntyä uusia ideoita, joista yritys voi hyötyä. Opiskelijalla on aikaa aineiston keruuseen, teorian perehtymiseen ja tehtävien tekemiseen. (Ahola ym. 2005, 110-111.)

Opettajat antavat yhteistyöhön tutkimus- ja koulutusosaamista, uusinta teoreettista osaamista ja ammatillista osaamista. Opiskelijoille annettu ohjaus on tässä olennaista. Työpaikan edustajat antavat opiskelijoille työkäytäntöjen ja toimialan tuntemusta. Edustajat tarjoavat oppilaille myös ohjausta ja informaatiota, jota he saavat hyödyntäen ammatillisia verkostojaan. (Ahola ym. 2005, 110-111.)

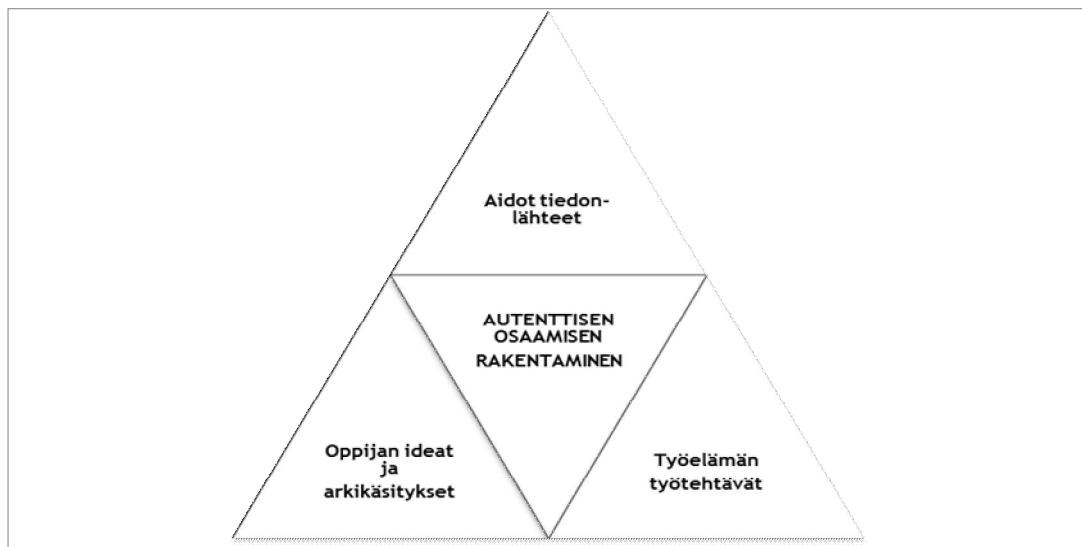
## 4 Autenttinen oppiminen

Autenttisuudella tarkoitetaan todellista, väärentämätöntä, oikeaa ja aitoa. Autenttisuus syntyy oppijan ideoista ja arkikäsitteistä, aidoista tiedonlähteistä ja työelämän työtehtävistä, jotka ovat yhteydessä autenttisen oppimisen ja osaamisen rakentamiseen. Autenttinen oppiminen syntyy, kun oppija saa yhteyden työstettävään asiaan ja saa siitä aidon oppimistunteen. (Aarnio, Enqvist & Helenius 2002, 27; Aarnio & Enqvist 2001, 23.) Autenttinen oppiminen perustuu oppimisen tilannesidonaisuuteen (situated cognition tai situated learning) ja muihin teorioihin, joissa on pedagoginen lähestymistapa. (Herrington, Reeves & Oliver 2010, 14).

Laven ja Wengerin mukaan on tärkeää, että oppimisen ja osaamisen tavoitteena on, että oppimisongelmat ovat autenttisia oppijalle ja peräisin oikeasta työelämästä. Se, että oppija ta-

juua, että kyseinen osaaminen on samanlaista, jota tarvitaan työelämässä, on olennaista. (ks. Aarnio & Enqvist 2001, 23.)

Kuviossa 2 kuvataan autenttisuuden roolia osaamisen rakentamisessa ja oppimisessa. Autenttisen osaamisen rakentaminen syntyy, kun opiskelija saa työstääkseen oikeita työelämän työtehtäviä. Osaamisen tavoitteet ja opiskelijoiden niihin kytkemien ideoiden tulee olla konkreettisesti löydettävissä. Opettajan rooli tässä on auttaa opiskelijoita pääsemään alkuun ongelmien ratkaisemisessa siten, että opiskelijoiden tavoitteet seuraavat koulutuksen tavoitteita. (Aarnio & Enqvist 2001, 23.)



Kuvio 2: Autenttisuus oppimisessa ja osaamisen rakentamisessa (Aarnio & Enqvist 2001, 23.)

Shafferin ja Resnickin (1999, 195-197, 210) mukaan autenttisuutta käsittelevässä kirjallisuudessa on neljä erilaista ehdotusta, mitä autenttinen oppiminen on. Se voi olla:

- oppimista, joka liittyy koulun ulkopuoliseen realistiseen maailmaan
- oppimista, joka on oppijalle henkilökohtaisesti merkittävää
- oppimista, jossa ajatellaan tietyn oppiaineen mukaan ja
- oppimista, jossa arviointi on mukana oppimisprosessissa.

Shafferin ja Resnickin (1999, 196) mukaan autenttisuudessa oppimisympäristössä tarvitaan näitä kaikkia autenttisen oppimisen suuntauksia. Nämä oppimissuuntauksukset tukevat toisiaan ja ovat riippuvaisia toisistaan.

Autenttisuudessa oppimisessa, jossa tosielämä liittyy oppimiseen, materiaalit ja toiminnot ovat yhteydessä ulkomaailmaan koulun ulkopuolella. Sen tarkoituksena on, että opiskelija oppii

tekemällä asioita, joita joutuisi tekemään myös koulun ulkopuolella. (Shaffer & Resnick 1999, 198.)

Autenttisessa oppimisessa, joka on oppijalle henkilökohtaisesti merkittävää, oppiaineet ovat yhteydessä siihen, mitä opiskelijat tahtovat oppia. Sen tarkoituksena on, että opiskelija itse määrittää työskentelyn opetuksellisen merkityksen. (Shaffer & Resnick 1999, 199.)

Autenttinen oppiminen, jossa oppija ajattelee tietyn oppiaineen mukaan, teemat ja työtavat ovat sidoksissa oppiaineiden olennaisiin harjoituksiin. Sen tarkoituksena on, että opiskelija oppii käyttäen samoja menetelmiä kuin asiantuntijat. (Shaffer & Resnick 1999, 199.)

Autenttisessa arvioinnissa arviointi on yhteydessä siihen, mitä oppilaiden pitäisi tosiasiaassa oppia opetuksesta. Sen tarkoituksena on, että arviointi tapahtuisi samanaikaisesti opiskelijan oppimisen kanssa ja tästä esimerkkinä ovat esitykset, portfoliot ja messut. (Shaffer & Resnick 1999, 198.)

#### 4.1 Autenttinen oppimiskokemus

Herrington, Reeves ja Oliver (2010, 18-19) esittävät Herringtonin ja Oliverin autenttisen oppimisen rakenteen, jossa käytettävä tieto saadaan parhaiten oppimisympäristössä. Tämän tunnusmerkkeinä ovat yhdeksän autenttisen oppimisen mallia:

1. Autenttinen yhteys, oikeat työelämän tilanteet
2. Autenttiset tehtävät
3. Asiantuntijaosaamisen kehittyminen
4. Monipuoliset roolit ja näkökulmat
5. Tiedon rakentamista yhteistyössä
6. Reflektointi
7. Oman tiedon jakaminen, ilmaiseminen
8. Ohjaaminen ja mentorointi
9. Autenttinen arviointi

Autenttisessa oppimisessa on yhteys todellisiin työelämän tehtäviin. Autenttisessa oppimisessa eivät riitä esimerkit tosielämän tilanteista asian oppimiseen. Oppimistilanteen pitää olla kaikenkattava, mikä antaa tosielämän tilanteen tuntua ja antaa selkeät tavoitteet ja motivaatiota oppimiseen. Autenttisessa oppimisessa opiskelijat ratkaisevat tehtäviä, jotka ovat yhteydessä tosielämään. Tehtävät ovat huonosti määriteltyjä, vaativia, monipuolisia ja kestoltaan pitkiä. Tehtävillä voi olla useampia ratkaisuja. Jotta opiskelijoiden työskentelytavat vastaisivat asiantuntijoiden tehtäviä, heidän pitää toimintatapojen lisäksi tutustua samoihin

tiedonlähteisiin ja ohjelmiin kuin asiantuntijatkin. Opiskelijoiden tulisi tutkia opittavaa asiaa useammasta eri näkökulmasta. Opiskelijoiden asettaminen erilaisiin rooleihin tehtävien aikana on olennaista. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus tehdä yhteistyötä. Tehtävien tulee olla ryhmätöitä, joissa opiskelijat voivat tukea ja motivoida toisiaan. Tosielämäpohjaiset, haastavat ja mielenkiintoiset tehtävät saavat opiskelijat reflektoimaan omia tuotoksiaan ja muiden ryhmäläisten tuotoksia. Myös tutustuminen toisten ryhmien tuotoksiin on opettavaista ja se antaa myös mahdollisuuden verrata itseään muihin. Itsensä ilmaiseminen on erittäin tärkeää. Tavoitteena on, että opittua tietoa dokumentoidaan ja omaa osaamista jaetaan erilaisten välineiden avulla. Ohjaus ja mentorointi tarjoavat tukea ja työvälineitä opiskelijoille. Ohjaus on pääasiassa opettajan vastuulla, mutta myös opiskelijoiden tulisi ohjata toinen toisiaan. Tehtävään osallistuvien työelämän edustajien apu on myös erittäin hyödyllistä. Autenttinen arviointi perustuu annettuun tehtävään ja sen tavoitteisiin. Arvio on jatkuvaa ja se voi olla itsearviota, ryhmäarviota tai työelämästä saatua palautetta. Jotta autenttinen arviointi toteutuu, opiskelijoilla täytyy olla työelämästä tuttuja keinoja esittää opittu asia. (Herrington ym. 2010, 19-39.)

#### 4.2 Autenttinen oppiminen Laureassa

Autenttisuus on yksi Learning by Developingin ominaispiirteistä. Laurea kuvaa autenttisuuden aitona työelämäyhteytenä. Autenttisuus nähdään Laureassa muun muassa tutkimus- ja kehittämishankkeissa, jotka ovat työelämälähtöisiä. (LbD-opas 2011, 29-31.)

LbD:n tavoitteena on, että autenttinen oppiminen näkyy muun muassa opiskelijan perehtymisessä aiheeseen tai ilmiöön, tiedonhankintana ja reflektoimalla omia ja muiden tuotoksia. (LbD-opas 2011, 31).

#### 5 Työelämätaidot ja ammatillinen osaaminen

Työelämätaidoista on keskusteltu jo 1980-luvun lopusta alkaen. Työnantajat ovat olleet huolissaan vastavalmistuneiden työelämätaidoista. Sen lisäksi työelämä muuttuu koko ajan, joten työelämätaidojen kehittäminen on tarpeen. Aarnikoivun mukaan työelämätaidot koostuvat työtehtäviin liittyvistä osaamisesta ja ammattitaidosta, uranhallintataidoista ja yleisistä taidoista, jotka koostuvat työelämässä ja työyhteisössä toimimisesta. (Aarnikoivu 2010, 39-40.)

Uranhallintataidot ovat tärkeitä niin työuran alussa kuin jo pidemmän aikaa työelämässä olleille. Uranhallintataitoihin kuuluvat itsetuntemus, työelämäntuntemus, valinnat ja päätökset sekä työnhaku. (Aarnikoivu 2010, 42-43.)

Itsetuntemus antaa mahdollisuuden tunnistaa omia vahvuuksia ja kehittämisalueita sekä arvioida omaa osaamista ja taitoja. Tällöin omia kiinnostuksen kohteita ja arvoja voi hyödyntää paremmin. Työelämäntuntemuksessa on olennaista, että yksilö osaa arvioida omaa osaamistaan työelämän vaatimukseen verrattuna. Työmarkkinatuntemus kuuluu tähän olennaisesti. Valintoihin ja päätöksentekoon kuuluu opiskelun aikana tehtävät valinnat, suunnitelmat ja aikataulutus. Siinä yksilö asettaa itselleen tavoitteet ja tarkoituksena on tavoitteisiin pääseminen. Työnhakuun kuuluvat työhakemuksen ja ansioluettelon teko, haastattelu ja mahdollisesti soveltuvuustestaus. Työnhakuprosessista voi oppia arvioimalla eri työnhaku vaiheita. (Aarnikoivu 2010, 42-63.)

Ammattitaito käsitetään nykyään tietojen ja taitojen hallintana, niiden kommunikointina, yhteistyönä sekä kykyä ja haluna työn jatkuvaan kehittämiseen. Ammattitaito on kykyä hallita ajattelun tasolla koko työprosessi ja kykyä toimia oikein muuttuvissa tilanteissa. Työ on jatkuvasti muuttuva toimintatapa, jota työntekijät muokkaavat yhdessä ja erikseen. Työyhteisö kehittää uusia toimintatapoja, kuten uusia välineitä, sääntöjä ja työnjakoratkaisuja. (Aarnikoivu 2010, 65.)

Helakorven mukaan ammattitaito sisältää monia osataitoja eli se voidaan jakaa pieniin kokonaisuuksiin. Ammattiosaamiseen peruskäsitteitä ovat kompetenssi eli pätevyys ja kvalifikaatio. Näiden suhdetta työhön ja työntekijöiden ominaisuuksiin kuvataan kuviossa 3. (ks. Helakorpi 2005, 61-62.)



Kuvio 3: Ammattitaito, kvalifikaatio ja kompetenssi (ks. Helakorpi 2005, 62.)

Kvalifikaatiot eli ammattitaitovaatimukset ovat yleisiä valmiuksia, joita edellytetään työtehtävään tai ammattiin. Kompetenssi eli pätevyys on työntekijän kykyjä ja ominaisuuksia, joiden avulla hän suoriutuu tietyistä tehtävistä. Tätä kutsutaan myös henkilökohtaiseksi osaamiseksi. (Helakorpi 2005, 58.)



Ruohotie ja Honka (2003, 60,67) esittävät Nijhofin ja Remmersin kvalifikaatioiden perusjäsentelyn, joka koostuu perustaidoista, ydin- tai yleisistä taidoista ja siirrettävissä olevista taidoista. Perustaidot koostuvat älyllisestä, kulttuurillisesta ja sosiaalisesta kyvykkyydestä, jotka luovat edellytykset selviytyä yhteiskunnassa. Ydin- tai yleiset taidot ovat perusvaatimuksia useammassa ammatissa menestymiselle. Siirrettävissä olevat taidot ovat apuna ammattiuraan liittyvissä valinnoissa ja päätöksissä.

Työtehtävistä riippumattomat taidot ja kyvyt voidaan jakaa kahteen osaa. Nämä ovat työyhteisötaidot sekä tiedolliset ja oppimiseen liittyvät tiedot ja taidot. (Aarnikoivu 2010, 69.)

Työyhteisötaidot ovat esimies- ja alaistaitoja. Ne liittyvät rooleihin, joissa toimitaan. Esimies- ja alaistaidot liittyvät kiinteästi toisiinsa, koska esimies hyötyy alaistaitojen hallitsemisesta ja henkilö, joka ei ole esimies hyötyy myös esimiestaidoista alaistaitojen lisäksi. Hyviin esimiestaitoihin kuuluvat muun muassa liiketoiminnan analysointi- ja suunnittelutaidot, viestintä- ja vuorovaikutustaidot, delegointi, päätöksentekotaidot, ristiriitojen hallinta ja itsensä johtaminen. Hyvä esimies saa työyhteisönsä saavuttamaan yhteiset tavoitteet ja henkilöstöstä huolehditaan. Hyviin alaistaitoihin kuuluvat muun muassa vastuullisuus omaa työtä kohtaan ja hyvä vuorovaikutus esimieheen ja kollegoihin. Nämä taidot toteutuvat arjessa riippuen omasta sitoutumisesta. (Aarnikoivu 2010, 71, 90-91.)

Tiedollisiin ja oppimiseen liittyviin valmiuksiin, taitoihin ja kykyihin kuuluvat muun muassa yleinen tieto, teknologioiden hallinta, oppimiskyky, kokonaisuuksien hallinta, kielitaito ja tiedonhankinta, soveltaminen ja arvioiminen. Nämä ovat perustaitoja, metataitoja, jotka ovat välttämättömiä työelämässä. (Aarnikoivu, 2010, 69.) Yleisiä työelämässä tarvittavia valmiuksia käsitellään tarkemmin luvussa 6.

## 6 Työelämävalmiudet

Ruohotie esittää yleiset työelämävalmiudet, jotka perustuvat Eversin, Rushin ja Berdrowin jäsentelyyn. Nämä taidot ja kyvyt on jaettu neljäksi kompetenssialueeksi, jotka ovat oman toiminnan hallinta, kommunikointitaito, ihmisten ja tehtävien johtaminen ja innovatiivisuus ja muutosten hallinta. Oman toiminnan hallinta ja kommunikointitaito ovat edellytyksenä, jotta on taitoa johtaa ihmisiä ja tehtäviä sekä taitoa toteuttaa innovatiivista toimintaa ja muutosta. (Ruohotie 2000, 40-42; Ruohotie & Honka 2003, 62.)

Oman toiminnan- ja elämänhallintataidot ovat käytäntöjen kehittymistä ja rutiinien sisäistämistä, jotka ovat apuna muuttuvan työelämän epävarmuuden hallitsemisessa. Näihin taitoihin kuuluvat oppimisen taito, joka on kyky oppia ja käsitellä arkipäivän kokemuksia sekä kyky

kehittää omaa ammattitaitoaan. Kyky organisoida ja hallita ajankäyttöä ovat taitoa hallita useita tehtäviä samaan aikaan ja kykyä asettaa ne tärkeysjärjestykseen sovitussa aikataulussa. Henkilökohtaiset vahvuudet ovat muun muassa taitoa ymmärtää omia heikkouksia ja vahvuuksia, kykyä motivoida itsensä optimaaliseen työsuoritukseen, hallita stressiä, itsenäisen työskentelyn taitoa ja rakentavan kritiikin ja palautteen vastaanottamista sekä niiden hyödyntämistä. Ongelmanratkaisutaidot ja analyyttisyys ovat kykyä tunnistaa ja asettaa asiat tärkeysjärjestykseen, ratkaista ongelmia yksin sekä ryhmässä, tehdä oikeita kysymyksiä, analysoida ongelmia sekä kehittää ideoita ja vastata ongelmiin. (Ruohotie 2000, 40-41.)

Kommunikointitaidot ovat taitoa pystyä keräämään, yhdistämään ja jakamaan tietoa toimiakseen tehokkaasti henkilöiden ja ryhmien kanssa. Näihin taitoihin kuuluu vuorovaikutustaito, joka on kykyä työskennellä toisten ihmisten kanssa sekä kykyä ymmärtää ja hyväksyä erilaisia mielipiteitä. Kuuntelutaito on taito kuunnella toista ihmistä ja keskustelun reagoimista. Suullinen viestintätaito on kyky välittää sanallista tietoa yhdelle tai useammalle henkilölle. Kirjallinen viestintätaito on kyky tuottaa ja välittää kirjallista tietoa virallisessa ja epävirallisessa muodossa. (Ruohotie 2000, 40-41.)

Ihmisten ja tehtävien johtaminen on kykyä suorittaa tehtävät suunnittelemalla, organisoimalla, koordinoimalla sekä resursseja ja ihmisiä kontrolloimalla. Ihmisten ja tehtävien johtamistaitoihin kuuluu koordinoitukyky, joka on ryhmähengen luomista ja kykyä saada ihmiset työskentelemään yhdessä. Päätöksentekotaito on kykyä tehdä päätöksiä, jotka pohjautuvat perinpohjaiseen arviointiin. Päätöksiä tehtäessä tulee huomioida poliittiset ja eettiset kytkennät. Johtamistaito on kykyä ohjata ja jakaa työtehtäviä niin, että työntekijät ovat motivoituneita tekemään parhaansa. Konfliktien hallitseminen on kyky tunnistaa ja käsitellä konflikteja. Se on kyky havaita, mistä konfliktit ovat lähtöisin ja taitoa palauttaa yhteishenki työyhteisöön. Suunnittelu- ja organisointitaito ovat kykyä jakaa ja määrittellä tehtäviä, tarkkailla, seurata ja korjata suunnitelmia, jotta tavoitteisiin päästäisiin. (Ruohotie 2000, 40-41.)

Innovaatioiden ja muutosten hallinta ovat vanhojen toimintojen muuttamista ja asioiden hahmottamista. Näihin taitoihin kuuluu hahmottamiskyky, joka on oleellisen tiedon yhdistämistä ja soveltamista. Luovuus, innovatiivisuus ja muutosherkkyys ovat kykyä sopeutua uusiin tilanteisiin. Niihin liittyvät aloitekyky ja uusien ratkaisujen tuottaminen ongelmiin. Lisäksi niihin sisältyvät uusien roolien määrittäminen ja reagoiminen muutosvaatimuksiin. Riskinotto-kyky on rohkeutta ottaa työtä koskevia harkittuja riskejä samalla tiedostaen negatiiviset seuraamukset ja tarkkaillen asetettujen tavoitteiden etenemistä. Visioitukyky on taitoa hahmottaa yrityksen tulevaisuutta ja erilaisia innovatiivisia suuntauksia yrityksen tulevaisuudelle. (Ruohotie 2000, 40-41.)

Tynjälä kuvaa työn ominaisuuksia, yleistaitoja ja asiantuntijuutta, joita liitetään tietoyhteiskuntaan taulukossa 2 (Tynjälä, Välimaa, Boulton-Lewis 2003, 77). Kuvio 5 tiivistää taidot, joita opiskelijoiden odotetaan saavan koulutusjärjestelmästä.

Tietoyhteiskuntaan liittyvä työn ominaisuus	Vastaavat yleistaidot ja asiantuntijuus
Tieto-, viestintä ja automaatiotekniikan kehitys	ATK-taidot, medialukutaito, kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisutaidot, adaptiivinen asiantuntijuus
Globalisaatio	Kielitaito, kulttuurien tuntemus, suvaitsevaisuus, eettisyys, adaptiivinen asiantuntijuus
Jatkuva muutos, kompleksisuus, epävarmuus	Oppimistaidot, reflektiivisyys, joustavuus, luova sopeutuvuus, yrittäjyystaidot, monialaisuus, rajanylitystaidot, stressinsietokyky, progressiivinen ongelmanratkaisu, adaptiivinen asiantuntijuus
Verkostoituminen, tiimityö, projektit	Sosiaaliset taidot kuten suullinen ja kirjallinen taito, kommunikaatiotaito, yhteistyötaitot, esiintymistaidot, monialaisuus, rajanylitystaidot, työprosessitietämys, adaptiivinen asiantuntijuus
Symbolianalyttinen työ	Abstrakti ajattelu, järjestelmäajattelu, tiedon käyttö, kokeilu, innovatiivisuus, visiointi, progressiivinen ongelmanratkaisu, adaptiivinen asiantuntijuus
Henkilöpalvelut	Sosiaaliset taidot, adaptiivinen asiantuntijuus
Rutiini tuotantopalvelut	Luotettavuus, täsmällisyys, rutiiniasiantuntijuus

Taulukko 2: Trends related to the working life in information society and corresponding qualifications of employees. (Tynjälä ym. 2003, 77.)

## 6.1 Työelämätaitojen kehittäminen

Työelämän haastavuus nostaa esiin työelämätaitojen kehittämisen. Työelämätaitoja tarvitaan tukemaan ja edistämään menestymistä työelämässä. Hyvät työelämätaidot vaativat realistista suhtautumista omaan tilanteeseen ja sen tiedostamista, että niiden taitaminen vaatii muun muassa opiskelua ja työkokemusta. (Aarnikoivu 2010, 148.)

Liiketalouden tutkinnon opetussuunnitelma sisältää, mitä tulevan tradenomin tulee hallita valmistuessaan. Laurean opetussuunnitelmasta kerrotaan enemmän luvussa 3.2. Tradenomiopiskelija oppii työelämässä tarvittavia taitoja jo opiskellessaan. Työharjoittelut ovat kosketus oikeaan työelämään, jossa opiskelija soveltaa oppimaansa työelämässä. Työelämätaitoja kehitetään työelämässä.

## 7 Tutkimuksen toteutus

### 7.1 Tutkimusmenetelmät

Tutkimusote voi olla kvantitatiivinen tai kvalitatiivinen. Se kumpi tutkimusote on parempi, riippuu tutkimusongelmasta ja tutkimuksen tarkoituksesta. (Heikkilä 2005, 16.) Käyttämäni tutkimusmenetelmä tässä tutkimuksessa oli kvantitatiivinen tutkimus.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus selvittää lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä. Tutkimuksen otannan on oltava riittävän suuri. Aineiston keruu toteutetaan tutkimuslomakkeiden avulla, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Tuloksia havainnollistetaan taulukoiden ja kuvioiden avulla. (Heikkilä 2005, 16.) Tässä tutkimuksessa apuna käytettiin SPSS ja Excel ohjelmia.

Opinnäytetyön tutkimusosuus koostui kyselystä Laurean liiketalouden opiskelijoille. Kyseessä oli survey-tutkimus, jolla tarkoitetaan sitä, että tutkimusaineisto kerätään etukäteen jäseneltyjen kyselylomakkeiden avulla (Aikula, Pöntinen & Ylöstalo 1999, 118).

Kysely toteutettiin e-lomakekyselynä. Linkki e-lomakkeeseen lähetettiin Laurean liiketalouden opiskelijoille saatteen kera (Liite 1.) koulun sähköpostin kautta. Lomake testattiin ensisillä liiketalouden opiskelijoilla, jotka vastasivat kyselyyn pariin otteeseen. Tällä pyrittiin selvittämään lomakkeen selkeys ja yksiselitteisyys sekä vastausvaihtoehtojen toimivuus (Heikkilä 2005, 61).

Internet-kyselyllä saadaan kerättyä nopeasti tietoa ja sillä saadaan palautteet helposti käsiteltäviksi ja analysoitaviksi. Sillä myös tavoitetaan helposti kohderyhmä. (Heikkilä, 2005, 69-70.)

## 7.2 Kyselylomake

Kyselylomakkeen mielipideväittämässä käytettiin Likertin asteikkoa. Siinä vastaaja valitsee vastauksensa sen mukaan, mitä mieltä hän on väitteen kanssa asteikolla 1-5 (1=täysin eri mieltä, 5=täysin samaa mieltä/ 1=ei lainkaan tärkeä, 5=erittäin tärkeä). (Heikkilä 2005, 53-54.)

Kyselylomake (Liite 2.) koostui 16 kysymyksestä. Lomakkeen rakenne koostui taustatiedoista ja väittämistä sekä avoimista kysymyksistä, joiden aihepiireinä olivat työelämälähtöisyys, autenttinen oppimiskokemus sekä työelämätaidot.

Taustatiedoissa kysyttiin vastaajan sukupuoli, ikä, opiskelu yksikkö sekä liiketalouden oppimisympäristö. Näiden lisäksi kysyttiin myös sen hetkinen opiskeluvuosi, tutkinto ennen tradenomiopintoja sekä työelämäkokemus.

Työelämälähtöisyyttä koskevat väittämät käsittelivät ammattikorkeakoulun opetusmenetelmien tärkeyttä. Autenttisen oppimiskokemuksen väittämät pohjautuvat osin Herringtonin, Reevesin ja Oliverin (2010) autenttisen oppimisen malleihin ja autenttisten ominaisuuksien mittariin. Työelämätaidoista kysyttiin niiden omaksumisesta liiketalouden koulutuksessa ja niiden tärkeydestä työelämässä. Työelämätaidot on valittu Eversin, Rushin ja Berdrowin (1998) yleisistä työelämävalmiuksista sekä Laurean koulutusohjelman osaamistavoitteista.

Avoimissa kysymyksissä opiskelija sai vapaasti kertoa työelämäyhteistyön merkityksistä opiskelun aikana sekä miten sitä voisi parantaa. Avoimet kysymykset ovat hyvä keino saada vastaajilta omia mielipiteitä ja jopa uusia näkökulmia sekä parannusehdotuksia. (Heikkilä 2005, 50.)

## 7.3 Validiteetti ja reliabiliteetti

Tutkimuksen validiteetilla tarkoitetaan, että tutkimuksella on kyetty mittaamaan sitä, mitä on tarkoitus selvittää. Jotta mittaustulokset olisivat valideja, mitattavien käsitteiden ja muuttujien tulee olla tarkoin määriteltyjä. (Holopainen & Pulkkinen 2004, 16; Heikkilä 2005, 29.)

Tutkimuksen reliabiliteetilla tarkoitetaan mittarin luotettavuutta. Jotta voidaan tuottaa luotettavia tuloksia, jotka eivät ole sattumanvaraisia, otoksen on edustettava koko tutkittavaa perusjoukkoa. (Holopainen & Pulkkinen 2004, 17; Heikkilä 2005, 30.)

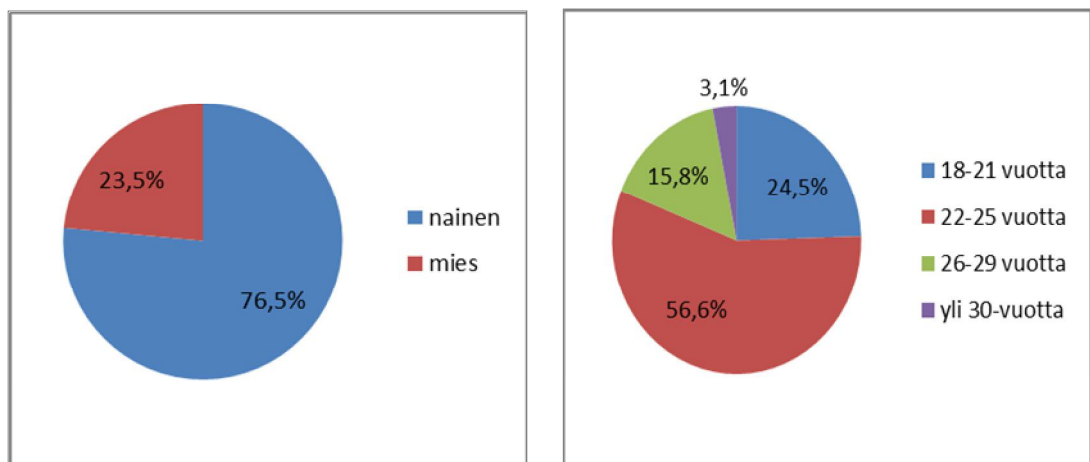
Tutkimuksen validiteetti varmistettiin kysymysten huolellisella suunnittelulla. Kysymysten aseteluun ja niissä käytettävien käsitteiden selkeyteen panostettiin, jotta välttyttäisiin virhetilanteilta. Kyselylomaketta myös testattiin koehenkilöillä. Laurean liiketalouden opiskelijoille tehtävä kyselytutkimus on toistettavissa, joten tässä tapauksessa luotettavuutta voidaan pitää hyvänä. Tosin reliabiliteettia olisi parantanut suurempi vastausprosentti, jolloin tutkimuksesta olisi saavutettu luotettavimmat tulokset.

## 8 Tutkimustulokset

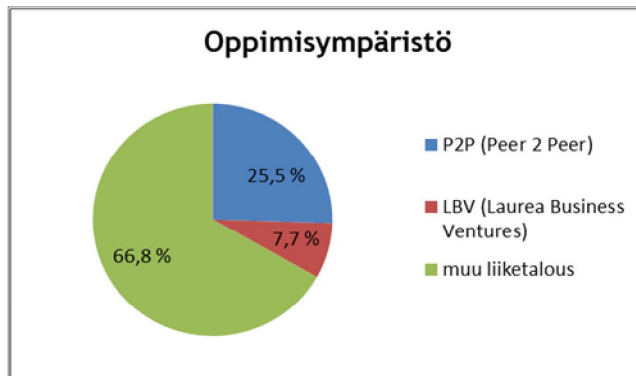
Kyselyn vastausaika oli 5-13.4.2012. Opiskelijoita muistutettiin kyselystä kerran lähettämällä muistutusviesti saatteineen sähköpostilla. Kysely lähetettiin noin 1600 liiketalouden opiskelijalle ja se tavoitti noin 1500 opiskelijaa. Osa opiskelijoista ei saanut sähköpostiviestiä, koska heidän postilaatikkonsa oli täynnä. Ei ole myöskään tietoa, miten suuri osa käyttää Laurean sähköpostiosoitetta. Vastauksia tuli yhteensä 196 kappaletta. Vastausprosentiksi tuli siis noin 13 %.

### 8.1 Taustatiedot

Kyselyyn vastanneista naisten osuus oli 76,5 %, joten he olivat selvästi miehiä aktiivisempia vastaamisessa. Vastanneista yli puolet oli 22-25-vuotiaita ja noin 75 % vastanneista oli ylioppilaita ja 15 % ammatillisen tutkinnon suorittaneita. (Kuvio 4.)



Kuvio 4: Sukupuoli- ja ikäjakauma



Kuvio 5: Oppimisympäristöjakauma

Laurea yksiköistä eniten vastauksia tuli Leppävaarasta ja Hyvinkäältä. He muodostivat 50,5 % vastanneista. Selvästi vähiten vastauksia tuli Otaniemen yksiköstä (6,1 %). Oppimisympäristöistä Liko 1-opiskelijat muodostivat enemmistön vastaajista (Kuvio 5).

Kyselyyn vastasivat tasaisesti 1-4 vuoden opiskelijat eli noin 25 % jokaisesta ryhmästä. Työkemusta suurimmalla osalla (86, 7 %) oli yli vuoden, joten voi olettaa, että opiskelijoilla on tietoa ja kokemusta työelämässä tarvittavista valmiuksista.

## 8.2 Opetusmenetelmät

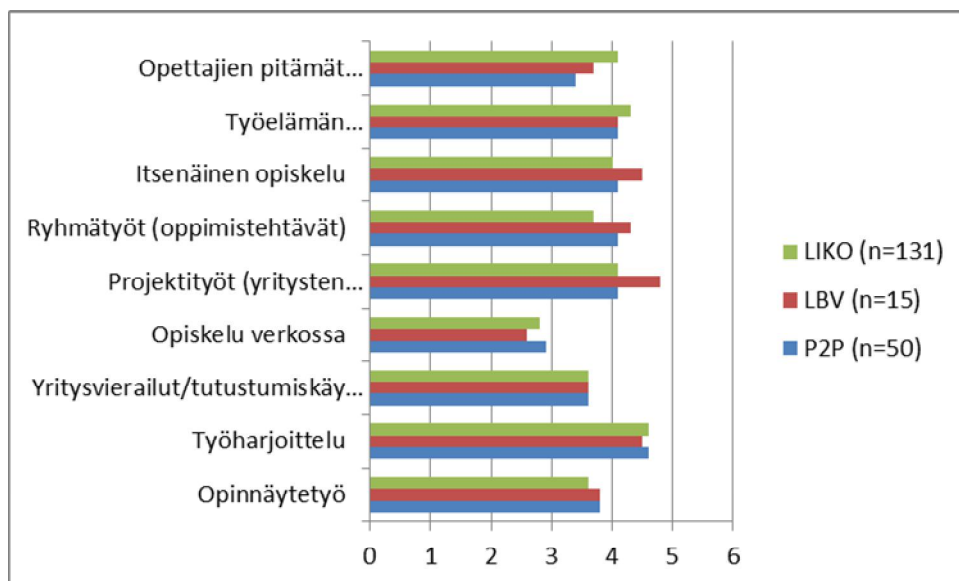
Kysyttäessä opetusmenetelmien tärkeydestä saatiin keskiarvoksi 4,0. Tyyppiarvo eli moodi oli joko 4 tai 5 kaikissa paitsi yhdessä väittämässä. Ainoastaan verkko-opiskelua koskeva väittämä sai arvokseen 2. Vastaajista 39 % oli melko eri mieltä kyseisen väitteen kanssa, eikä heidän mielestään opiskelu verkossa ollut tärkeää ammattiin suuntaavassa korkeakoulututkinnossa. (Taulukko 3.)

Väittämät:	1	2	3	4	5	Ka	Kh	Mo
Opettajien pitämät oppitunnit ja luennot	2%	15%	8%	45%	30%	3,9	1,6	4
Työelämän edustajien/asiantuntijoiden pitämät luennot	0%	6%	4%	51%	39%	4,2	0,8	4
Itsenäinen opiskelu	0%	9%	8%	48%	35%	4,1	0,9	4
Ryhmätyöt (oppimistehtävät)	3%	13%	5%	54%	25%	3,9	1,0	4
Projektityöt (yritysten toimeksiannot)	0%	7%	7%	39%	47%	4,3	0,9	5
Opiskelu verkossa	5%	39%	27%	24%	5%	2,9	1,0	2
Yritysvierailut/tutustumiskäynnit	3%	16%	19%	41%	21%	3,7	1,0	4
Työharjoittelu	1%	1%	4%	28%	66%	4,6	0,7	5
Opinnäytetyö	2%	15%	20%	44%	19%	3,7	1,0	4

Taulukko 3: Opetusmenetelmät (n=196)

Ka= keskiarvo; Kh= keskihajonta; Mo= Moodi

Kaikkien väittämien keskiarvo, verkko-opiskelua koskevaa väittämää lukuun ottamatta, oli yli 3,7. Tärkeimpinä opetusmenetelminä pidettiin projektitöitä eli yritysten toimeksiantoja ja työharjoittelua. Keskihajontaa tutkittaessa havaittiin, että suurin vaihtelu vastauksissa esiintyi väittämässä, joka koski opettajien pitämiä oppimistunteja ja luentoja (Taulukko 3.) Vaihtelua voidaan selittää sillä, että Liko 1-opiskelijat kokivat kyseisen väittämän kolmanneksi tärkeimmäksi, kun taas P2P ja LBV opiskelijat, joilla ei ole peruslentoja ja oppitunteja, pitivät väittämää toiseksi vähiten tärkeimpänä (Liite 3). Kuvioon 6 on eritelty keskiarvot oppimisympäristökohtaisesti.



Kuvio 6: Opetusmenetelmäväitteiden keskiarvot oppimisympäristökohtaisesti

Opiskelijat saivat valita kaksi tärkeintä työharjoittelua ja opinnäytetyöprosessia koskevaa väittämää. Työharjoittelussa oli viisi väittämää, joista neljä sai tasaisesti kannatusta. Tuloksista kuitenkin käy ilmi, että opiskelijoiden mielestä tärkeintä harjoittelussa on, että siinä pystyy soveltamaan oppimaansa teoriassa ja että työelämän edustajilta saa ohjausta. Opettajilta saamaa ohjausta ei koettu yhtä tärkeäksi työharjoittelussa.

Opinnäytetyöprosessissa tärkeimmäksi opiskelijat kokivat, että saisivat opettajilta ohjausta. Toimeksiantajan ohjaus ja avun saaminen opinnäytetyön aiheen löytämiseen koettiin tärkeiksi. Palkan saamista opinnäytetyöstä ei koettu tärkeäksi.

### 8.3 Autenttinen oppimiskokemus

Näkemykset autenttisesta oppimiskokemuksesta saivat kokonaiskeskiarvoksi 3,6. Kysyttäessä, miten autenttisuus näkyy nykyisessä opetuksessa, opiskelijat arvioivat heikoimmiksi tehtävien



ja projektien vastaavuuden työelämän todellisten tehtävien kanssa sekä työelämän edustajien tuen. Molemmissa väittämässä suosituin vastausvaihtoehto oli 2. (Taulukko 4.)

Väittämät:	1	2	3	4	5	Ka	Kh	Mo
Tehtävät/projektit vastaavat työelämän vastaavia työtehtäviä	5%	32%	25%	30%	8%	3,1	1,1	2
Tehtävät/projektit ovat laajoja (kestoltaan viikkoja muutamien tuntien sijaan)	0%	5%	5%	51%	39%	4,3	0,8	4
Tehtävien/projektien aikana jaetaan kokemuksia työelämän edustajien kanssa	13%	32%	16%	33%	6%	2,3	1,2	4
Tehtävien suorittamiseen vaaditaan asiantuntijamaista ajattelua	4%	14%	23%	48%	11%	3,5	1,0	4
Opiskelijalla on mahdollisuus tarkastella tehtäviä eri näkökulmista	4%	19%	24%	42%	11%	3,4	1,0	4
Tehtävien/projektien suorittaminen edellyttää yhteistyötä muiden oppilaiden/ryhmien kanssa	3%	10%	7%	43%	37%	4,0	1,1	4
Ryhmätehtävissä arvioidaan ryhmän panos enemmän kuin yksittäinen suoritus	1%	7%	5%	46%	41%	4,1	0,9	4
Opiskelijoilta edellytetään päätöksen tekoa, miten tehtävä tulee suorittaa	1%	11%	14%	49%	25%	3,9	1,0	4
Omien ajatusten/tuotosten vertaaminen muiden ryhmien/opettajien/työelämän edustajien tuotoksiin/ajatuksiin	6%	20%	28%	37%	9%	3,2	1,1	4
Tehtävien aikana ryhmässä keskustellaan ja ollaan vuorovaikutuksissa keskenään	2%	8%	5%	47%	38%	4,1	1,0	4
Valmiit tehtävät/projektit esitellään muille ja perustellaan johtopäätökset	2%	7%	5%	53%	33%	4,1	0,9	4
Tukea saa tarvittaessa opettajilta	3%	16%	10%	46%	25%	3,7	1,1	4
Tukea saa tarvittaessa työelämän edustajilta	18%	38%	17%	21%	6%	2,6	1,2	2
Tukea saa tarvittaessa muilta opiskelijoilta	2%	13%	14%	49%	22%	3,8	1,0	4
Osaamista/oppimista arvioidaan useammalla mittarilla (esim. prosessin toimivuus, oma kehitys, kokonaisuus)	7%	18%	29%	33%	13%	3,3	1,1	4
Opiskelijat esittävät oppimansa työelämästä tuttujen keinojen kautta (mm.raportit, portfoliot, esitykset)	2%	5%	11%	52%	30%	4,0	0,9	4

Taulukko 4: Autenttinen oppimiskokemus (n=196)

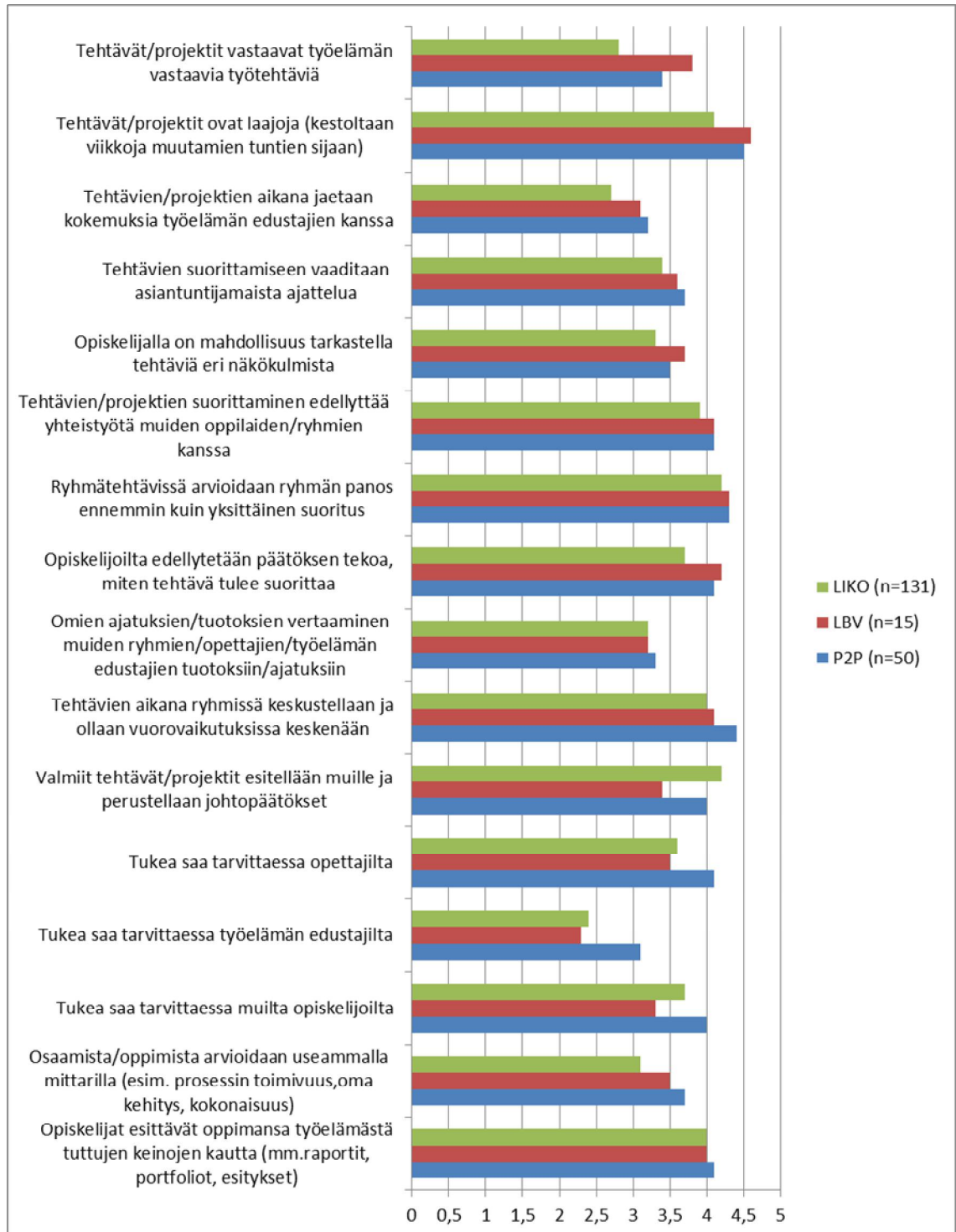
Ka= keskiarvo; Kh= keskihajonta; Mo= Moodi

Keskihajonnat vaihtelivat vastauksissa 0,9 ja 1,2 välillä. Taulukosta 4 huomataan, että keskiarvot vaihtelivat 2,4 ja 4,5 välillä (Taulukko 4.) Väittämiä, joissa on suurimmat keskihajonnat ja -arvot tarkastellaan tarkemmin.

Suurimmat keskihajonnat (1,2) olivat väittämillä ”tehtävien/projektien aikana jaetaan kokemuksia työelämän edustajien kanssa” ja ”tukea saa tarvittaessa työelämän edustajien kanssa”. Näissä väittämässä vastausvaihtoehdot 2 ja 4 saivat hyvin kannatusta. (Taulukko 4.)

P2P-opiskelijat olivat lähes jokaisen väittämän vastaavuudesta samaa mieltä. Heidän keskiarvonsa vaihteli 3,1 ja 4,5 välillä, jolloin kokonaiskeskiarvoksi saatiin 3,9. Huonoimmat keskiarvot ja suurimmat keskihajonnat olivat väittämillä, jotka koskivat tuen saamista työelämän edustajilta ja tehtävien ja projektien aikana jaettuja kokemuksia työelämän edustajien kanssa. Kyseisten väittämien keskihajonnat olivat 1,2, joten tuen saaminen on ollut yksilökohtaista riippuen yrityksestä, jonka kanssa on tehnyt projekteissa yhteistyötä. Suurin keskiarvo (4,5) ja pienin keskihajonta (0,6) oli väittämällä, joka koski tehtävien ja projektien kestoa. (Kuvio 7; Liite 3.)

LBV-opiskelijoiden vastausten kokonaiskeskiarvo oli 3,7 ja se vaihteli 2,6 ja 4,6 välillä. Selvästi huonoimman keskiarvon (2,6) sai väittämä, joka koski tuen saamista työelämän edustajilta. (Kuvio 7.)



Kuvio 7: Autenttisen oppimiskokemuksen väitteiden keskiarvot oppimiskohtaisesti

Sama väittämä sai P2P-opiskelijoiden vastauksissa huonon keskiarvon. Väittämän keskihajonta oli 0,9, eli LBV-opiskelijat olivat melko samaa mieltä keskenään väittämän kanssa. Parhaimman keskiarvon (4,6) sai väittämä, joka koski tehtävien ja projektien kestoa. (Kuvio 7; Liite 3.)

Liko 1-opiskelijoiden vastausten keskiarvot vaihtelivat 2,7 ja 4,2 välillä, jolloin saatiin kokonaiskeskiarvoksi 3,5. Kolme väittämää, jotka koskivat tuen saamista työelämän edustajilta, tehtävien ja projektien aikana jaettuina kokemuksia työelämän edustajien kanssa ja tehtävien vastaavuutta työelämän vastaavien tehtävien kanssa, jäi keskiarvoltaan alle 3:n. Näissä kaikissa keskihajonta oli joko 1,0 tai 1,1. Parhaimmat keskiarvot olivat väittämällä, jotka koskivat valmiiden tehtävien ja projektien esittämistä muille (4,2) ja tehtävien ja projektien kestoa (4,1). Näissä väittämässä myös keskihajonnat olivat pienimmät, alle 0,8. (Kuvio 7; Liite 3.)

#### 8.4 Työelämätaidot

Työelämävalmiuksien kehittymistä ammattikorkeakoulussa koskevien vastausten kokonaiskeskiarvo oli 3,5. Yleisin vastausvaihtoehto oli 4. Ryhmätyöskentelyn moodi oli 5, hallitun riskinoton 3 ja yrittäjänä toimimisen 2. (Taulukko 5.)

	1	2	3	4	5	Ka	Kh	Mo
Ongelmanratkaisutaidot	3 %	18 %	12 %	60 %	7 %	3,5	1,0	4,0
Tiedonhankintakyky	1 %	11 %	6 %	56 %	26 %	4,0	0,9	4,0
Ajankäytön hallinta	3 %	24 %	10 %	49 %	14 %	3,5	1,1	4,0
Palautteen hyödyntäminen	3 %	25 %	23 %	42 %	7 %	3,3	1,0	4,0
Palautteen antaminen	3 %	21 %	20 %	47 %	9 %	3,4	1,0	4,0
Käytännön ammattitaito	4 %	24 %	21 %	40 %	11 %	3,3	1,1	4,0
Vuorovaikutustaidot	2 %	6 %	8 %	60 %	24 %	4,0	0,8	4,0
Ryhmätyöskentely	1 %	4 %	4 %	44 %	47 %	4,3	0,8	5,0
Suullinen viestintätaito	3 %	9 %	8 %	54 %	26 %	3,9	0,4	4,0
Kirjallinen viestintätaito	3 %	13 %	8 %	55 %	21 %	3,8	1,0	4,0
Esiintymistaito	2 %	10 %	6 %	55 %	27 %	4,0	0,9	4,0
Johtamistaito	6 %	25 %	15 %	43 %	11 %	3,3	1,1	4,0
Konfliktien hallinta	7 %	28 %	23 %	37 %	5 %	3,0	1,1	4,0
Organisointitaito	4 %	15 %	11 %	56 %	14 %	3,6	1,0	4,0
Luovuus/innovatiivisuus	8 %	33 %	17 %	34 %	8 %	3,0	1,1	4,0
Hallittu riskinottokyky	10 %	32 %	33 %	21 %	4 %	2,8	1,0	3,0
Kansainvälisyyteen liittyvät valmiudet	9 %	30 %	20 %	31 %	10 %	3,0	1,2	4,0
ATK-taidot	4 %	11 %	7 %	53 %	25 %	3,8	1,1	4,0
Yrittäjänä toimiminen	16 %	36 %	21 %	22 %	5 %	2,7	1,1	2,0
Oman osaamisen arviointi	2 %	18 %	25 %	46 %	9 %	3,4	1,0	4,0

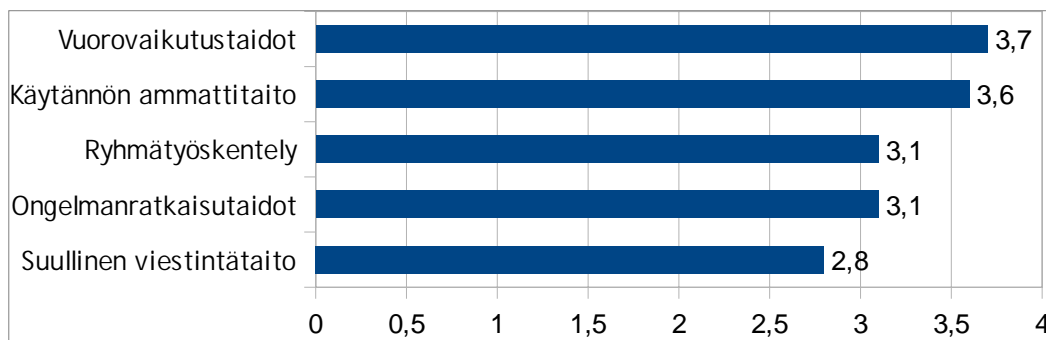
Taulukko 5: Työelämätaidot

Ka= keskiarvo; Kh= keskihajonta; Mo= Moodi

Keskiarvoja tarkasteltaessa havaittiin, että opiskelijoiden mielestä työelämävalmiuksista kehittyi ammattikorkeakouluissa opiskelemalla parhaiten ryhmätyöskentely. Myös vuorovaikutustaitojen koettiin kehittyvän melko hyvin. Näissä myös keskihajonta oli suhteellisen pieni, 0,8. Huonoimman keskiarvon sai yrittäjänä toimiminen. (Taulukko 5.)

Tarkasteltaessa oppimisympäristöjen eroa vastauksissa (Liite 3.) saatiin selville, että yrittäjänä toimiminen sai Liko 1- ja P2P-opiskelijoilta keskiarvon 2,6, kun taas LBV-opiskelijat antoivat sille keskiarvokseen 3,5. Liko 1-opiskelijat antoivat taas esiintymistaidoille keskiarvon 4,1, kun taas P2P- ja LBV-opiskelijat antoivat sille alle 4 keskiarvon. Myös johtamistaitoja koskeissa vastauksissa erot olivat suuret: LBV-opiskelijoiden vastauksissa keskiarvo oli 4,1, P2P-opiskelijoiden vastauksissa 3,5 ja Liko 1-opiskelijoiden vastauksissa vain 3,1. Muutoin keskiarvot olivat suhteellisen lähellä toisiaan. (Liite 3.)

Viisi tärkeintä työelämävalmiutta työelämässä menestymisen kannalta olivat opiskelijoiden mielestä vuorovaikutustaidot, käytännön ammattitaito, ryhmätyöskentely, ongelmanratkaisutaidot ja suullinen viestintätaito. Kaksi vähiten tärkeintä työelämävalmiutta opiskelijoiden mielestä olivat oman osaamisen arviointi ja kirjallinen viestintätaito, joiden molempien keskiarvo oli alle 2,2. (Kuvio 8; Liite 3.)



Kuvio 8: Viisi tärkeintä työelämävalmiutta

## 9 Tutkimustulosten päätelmät

Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella työelämäyhteistyön merkityksiä ja näkemyksiä liiketalouden opiskelijoiden näkökulmasta. Tietoa on pyritty saamaan jakamalla liiketalouden opiskelijat oppimisympäristön mukaan Liko 1-, P2P- ja LBV-opiskelijoihin.

Kyselyyn vastasi 196 liiketalouden opiskelijaa. Kun tarkastellaan vastausmääriä, huomataan Liko 1-opiskelijoiden olleen aktiivisempia. Heitä tosin opiskelee suurempi määrä kuin P2P- ja LBV-opiskelijoita Laureassa. Kyselyyn vastaamiseen oli annettu yhdeksän päivää aikaa. Vastausajan pidentäminen olisi saattanut parantaa tulosta. Asiaan ovat saattaneet vaikuttaa myös pääsiäispyhät, jotka osuivat kyselyn ajankohdalle.

## 9.1 Opetusmenetelmät

Kaikki opetusmenetelmät saivat kannatusta. On yksilökohtaista, mikä opetusmenetelmä sopii kullekin. Siihen opiskelija voi vaikuttaa jo valitsemalla oppimisympäristön P2P:n, LBV:n ja Liko 1:n välillä.

Opettajien pitämien oppituntien ja oppimistehtävien arviointia voisi toteuttaa autenttisemmin. Tenttien ja harjoitustehtävien sijaan voisi oppimista arvioida enemmän portfolioiden, esitysten ja raporttien avulla.

Opiskelu verkossa jakoi eniten mielipiteitä tärkeänä opetusmenetelmänä. Verkossa opiskelu vaatii opiskelijalta paljon motivaatiota ja sitoutumista opiskeluun. Opettajan ohjaus tulee järjestää myös hyvin. Verkko-opetusta arvioidaan yleensä harjoitusten ja tenttien avulla, mikä harvoin vastaa autenttista arviointia. Sitä voisi parantaa esimerkiksi järjestämällä yhteinen tapaaminen kurssin jälkeen, jossa opiskelijat voisivat esittää oppimansa esitysten avulla.

## 9.2 Autenttinen oppimiskokemus

Oppimisen autenttinen ongelmalähtöisyys on todellisia työelämän osaamisvaatimuksista syntyviä ongelmia, joita opiskelijat yhdessä ratkaisevat. Oppimisen ongelmat voidaan muokata työskentelymahdollisuuksien mukaan. (Aarnio & Enqvist 2001, 23.) Autenttisen oppimiskokemuksen kokonaiskeskiarvoa tutkittaessa käy ilmi, että opiskelijat kokivat autenttisen oppimisen toteutuvan osittain ammattiin suuntaavassa ammattikorkeakoulututkinnossa. Kuitenkin kokonaiskeskiarvoa 3,6 voidaan pitää välttävänä ja keskitasona ammattikorkeakoulussa, jossa autenttisuus on yksi oppimismallin ominaispiirteistä. Väittämien kokonaiskeskihajonta vaihteli 0,8 ja 1,2 välillä. Oppimisympäristöjen välillä oli hieman eroavaisuuksia. Eroavaisuuksia löytyi myös jokaisen oppimisympäristön sisältä.

P2P- ja LBV-opiskelijat olivat sitä mieltä, että Laurean tehtävät ja projektit vastaavat suurimmilta osin työelämän vastaavia työtehtäviä. Tosin Liko 1-opiskelijat eivät olleet läheskään samaa mieltä väittämän kanssa. Tehtävät ja projektit koettiin vain osin tosielämälähtöisiksi ja onnistuneiksi autenttisesta näkökulmasta. Tehtävänannoissa nähtiin parantamisen varaa. Tehtävien ja projektien olisi hyvä olla konkreettisempia, kuten tilinpäätöksiä ja markkinointisuunnitelmia, jotka olisivat realistisempia. Työelämälähtöisiä tehtäviä ja projekteja voisi olla enemmän myös Liko1-opiskelijoilla. Täten Laurean olisi hyvä hankkia enemmän yhteistyöyri-tyksiä, koska opiskelijoiden yritykset hankkia yhteistyökumppaneita ovat rajalliset. Tehtävien ja projektien kesto koettiin tarpeeksi pitkänä eli kestoaltaan viikkoja tuntien sijaan. Pitemmän työskenneltäessä voidaankin toteuttaa vaativimpia ja monipuolisempia projekteja.

Opiskelijoiden kokemukset tehtävien ja projektien aikana jaetuista kokemuksista työelämän edustajien kanssa olivat ristiriitaisia. Väittämän vastausvaihtoehdot "melko eri mieltä" ja "melko samaa mieltä" saivat molemmat noin 1/3 äänistä. Vastaukset eivät eronneet oppimisympäristöjen välillä. Kokemukset ovat siis olleet tehtävä- ja yksilökohtaisia.

Melko eri mieltä olevilla opiskelijoilla on siis voinut olla yhteistyöyrityksinä passiivisia yrityksiä, joiden kanssa ei ole päässyt jakamaan tarpeeksi kokemuksia. Opiskelijat kommentoivat työelämäyhteyttä seuraavasti: "paremmat yhteydet yrityksiin ovat tärkeitä" ja "Yritysmaailman toimeksiantajat voisivat olla tiiviimmin yhteydessä opiskelijoihin, jotka tekevät heille projektityötä". Osa opiskelijoista on kuitenkin ollut melko samaa mieltä väittämän kanssa. Tärkeää kuitenkin olisi, että kaikki yhteistyöyritykset olisivat yhtä yhteistyökykyisiä. Yhteistyöyrityksillä tulisi olla selvää, mikä heidän roolinsa on. Eräs opiskelija kiteyttää asian hyvin: "Kumppanit (yhteistyöyritykset) kannattaa valita tarkkaan, koska vastaan on tullut myös sellaisia yrityksiä joita yhteistyö ei kauheasti kiinnosta. Tietoa ei anneta ja kysymyksiin ei vastata."

Opiskelijat kokivat, että suurimmilta osin tehtävien suorittamiseen vaadittiin asiantuntijamaista ajattelua. Tältä osin voidaan siis todeta, että tehtävät ja projektit ovat suurimmilta osin sellaisia, jotka vaativat asiantuntijamaista työskentelytapaa ja vaativat omien ajatusten työstämistä. Vastauksista kuitenkin voidaan todeta, että myös tässä on tehtäväkohtaisia eroja. Erityisesti Liko 1-opiskelijat vastasivat väittämään tasaisesti "melko eri mieltä" ja "melko samaa mieltä". Tähän voivat myös vaikuttaa Liko 1-opiskelijoiden erilaiset tehtävät, jotka sisältävät myös oppimistehtäviä toisin kuin P2P- ja LBV-opiskelijoiden projektit.

Opiskelijat kokivat suurimmalta osalta, että heillä on ollut mahdollisuus tarkastella tehtäviä eri näkökulmista. Tehtävät ja projektit ovat siis moniulotteisia, ja niihin tarvitaan useita eri lähteitä, jotka antavat opiskelijoille mahdollisuuden tutkia tehtävää eri näkökulmista (Herrington ym. 2000, 26-27).

Opiskelijat olivat melko samaa mieltä, että tehtävien ja projektien suorittaminen edellyttää yhteistyötä muiden oppilaiden ja ryhmien kanssa. Väittämän kokonaiskeskiarvo oli 4,0. Tehtävien ongelmien ratkaiseminen vaatii useamman ihmisen panosta. Näin opiskelijat saavat vertailla, tukea ja täydentää toisiaan. Ryhmässä oppiminen tarjoaakin paremmat mahdollisuudet kerätä tietoa. Yhteistyön onnistuminen on kuitenkin jokaisesta itsestä kiinni. Myös yritysten edustajien kommentit olisivat hyödyllisiä tässä autenttisen oppimiskokemuksen vaiheessa.

Opiskelijat olivat lähes yhtä mieltä, että ryhmätehtävissä arvioidaan ryhmän panos eikä yksittäistä suoritusta. Jokaisen yksittäinen panos on siis erittäin tärkeää. Yleensä ryhmätyöt jae-

taan osa-alueisiin, joita jokainen ryhmän jäsen tekee itsenäisesti. Ryhmän kanssa on siis hyvä pitää yhteyttä, jotta vältetään päällekkäisyyksiltä, ja jotta työstä tulee yhtenäinen.

Opiskelijat kokivat suurimmilta osilta, että opiskelijoilta edellytetään päätöksentekoa siitä, miten tehtävä tulee suorittaa. Kuitenkin noin kolmasosa Liko 1-opiskelijoista eivät olleet samaa mieltä väittämän kanssa.

Tehtävien tulisi olla määrittelyltään tarpeeksi avoimia, mutta silti suuntaa antavia, jotta ne antavat opiskelijoille mahdollisuuden reflektoida, tehdä tehtävään liittyviä valintoja ja muodostaa omia käsityksiä.

Opiskelijat kokivat, että omien ajatusten ja tuotoksien vertaaminen muiden ryhmien, opettajien ja työelämän edustajien tuotoksiin ja ajatuksiin eivät toteudu täysin tällä hetkellä. Tässä ei ollut eroja oppimisympäristöjen välillä. Jotta tämä toteutuisi, ryhmien tulisi järjestää tapaamisia keskenään useammin, sopia tapaamisia opettajan ja ohjaajan kanssa ja työelämän edustajan pitäisi olla tavoitettavissa paremmin, jos ei kasvokkain, niin sitten vaikka esimerkiksi Skypen kautta, puhelimitse tai sähköpostitse. Näin päästään pois oman ryhmän mielipiteiden sisältä ja voidaan saada uusia näkökulmia työhön.

Lähes kaikki vastanneista olivat sitä mieltä, että omissa ryhmissä keskustellaan ja ollaan vuorovaikutuksissa tehtävien aikana. Lähes jokainen yhtyi myös väittämään, että tehtävät ja projektit esitellään muille ja perustellaan työn johtopäätökset.

On tärkeää, että tehtävien tuotokset esitellään muille, sillä se harjoittaa vuorovaikutusta ja antaa myös tosielämän työn tuntua. Esittely vaatii viimeistellyn työn ja opiskelijan perehtymisen aiheeseen ja omaan tuotokseen, jotta opiskelija pystyy perustelemaan johtopäätöksensä.

Kyselyn mukaan tuen saaminen tarvittaessa opettajilta, työelämän edustajilta ja opiskelijoilta ei ole opiskelijoiden mielestä aina mahdollista. Opiskelija tarvitsee taustatukea autenttisessa oppimisessa. Opiskelijalle on annettava mahdollisuus kysyä ja saada tukea kokeneimmilta kuten myös oikeassa työelämässä.

Huonoimmin tukea saa opiskelijoiden mielestä työelämän edustajilta. Eräs opiskelija mainitsee seuraavaa: "Yritysten pitäisi ymmärtää myös vastuunsa toimeksiantajana ja ohjata sekä auttaa sen mukaan." Yhteistyöyritysten passiivisuus ja kontaktien puute ei ole hyvä, vaan yrityksiin pitäisi saada yhteyttä myös tehtävien aikana.

Opiskelijat kokivat osittain, että osaamista ja oppimista arvioidaan useammalla eri mittarilla. Kuitenkin noin kolmasosa vastasi, ettei osaa kommentoida tätä väittämää. Tämä siis kertoo, että opiskelija ei tiedä arvioinnin kriteerejä. Kriteerien tulisi siis olla paremmin opiskelijoiden tietoisuudessa.

Lähes kaikki opiskelijat kokivat, että tehtävät ja projektit esitettiin pääasiassa työelämässä tuttujen keinojen kuten raporttien, portfolioiden ja esitysten kautta. Autenttisuus toteutuu siis näiltä osin erittäin hyvin.

### 9.3 Työelämätaidot

Opiskelijat pitivät vuorovaikutustaitoja, käytännön ammattitaitoa, ryhmätyöskentelyä, ongelmanratkaisutaitoja ja suullista viestintätaitoa viitenä tärkeimpänä työelämätaidona työelämässä menestymisen kannalta. Opiskelijat kokivat myös, että vastaavat työelämävalmiudet ovat kehittyneet ammattikorkeakoulussa opiskelussa. Yleisesti opiskelijat kokivat, että ammattikorkeakoulussa opiskelu kehittää työelämävalmiuksia.

### 9.4 Työelämäyhteistyö

#### 9.4.1 Merkitykset

Opiskelijoilta kysyttäessä työelämäyhteistyön merkityksistä opiskelun aikana tuli esille, että yritysten toimeksiannot eli tehtävät ja projektit, jotka ovat tehty oikeille yrityksille, ovat tuoneet enemmän sisältöä opintoihin ja motivoineet enemmän verrattuna oppimistehtäviin, jotka ovat liittyneet keksittyihin tilanteisiin. Myös erilaiset näkökulmat työelämään koettiin arvokkaina.

Tutustuminen erilaisiin yrityksiin ja toimintatapoihin koettiin tärkeänä. Kuitenkin työelämäyhteistyö on koettu vaihtelevasti. Myös työelämän edustajien opiskelijoille tehtävien aikana antamaa informaatiota kritisoitiin. Eräs vastasi seuraavaa: "Työharjoittelua lukuun ottamatta työelämän edustajat ovat olleet yhteistyössä pääasiassa passiivisia." Osalla taas oli parempia kokemuksia työelämäyhteistyöstä, tässä erään kommentti: "...sain paljon uusia näkökulmia sekä työelämän käytännön taitoja".

Erityisesti Liko 1-opiskelijat kokivat, että työelämäyhteistyö on jäänyt vähiin. Eräs vastanneista vastasi seuraavasti: "Yhteistyö on ollut niin pintapuolista ja lyhytaikaista, ettei siitä ole paljon saanut irti." Koettiin, että vasta työharjoittelut ja opinnäytetyö ovat olleet yhteys työelämään.



#### 9.4.2 Kehittäminen

Kysyttäessä, miten työelämäyhteistyötä voisi parantaa, useaan otteeseen mainittiin, että yritykset ja niiden toimeksiantajat voisivat olla paremmin yhteydessä opiskelijoihin. Toivottiin, että yhteistyöyritysten toimeksiannot olisivat selkeämpiä ja tiedonhankkiminen yrityksistä ei olisi niin vaikeata.

Esille nousi myös, että yritysmaailmasta voisi tulla enemmän luennoitsijoita ja myös yritysvierailuja toivottiin enemmän. Ehdotettiin myös, että yritysten kanssa voitaisiin lisätä yhteistyötä muun muassa erilaisten toimeksiantojen, kilpailujen ja harjoitusten avulla.

#### 9.5 Jatkotutkimusehdotukset

Jatkotutkimusehdotuksena on toteuttaa kysely työelämäyhteistyön merkityksistä ja kokemuksista yhteistyöyritysten edustajien näkökulmasta. Tämän tutkimuksen tuloksista ilmeni, että opiskelijoilla on huolia kommunikoinnin, tapaamisten ja tuen puutteesta yhteistyöyritysten kanssa, minkä vuoksi erityisesti yritysten mielipiteet yhteistyön sujuvuudesta tulisi saada selville. Näin saataisiin selville, mihin yhteistyöyritysten resurssit riittävät ja mitä he hakevat yhteistyöltä.

Kyselyä voisi laajentaa jo olemassa olevien yhteistyökumppaneiden lisäksi potentiaalisiin yhteistyöyrityksiin. Näin saataisiin tietoa, millä yrityksillä olisi kiinnostusta ja resursseja lähteä yhteistyöhön Laurean kanssa.

### 10 Yhteenveto

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää Laurea-ammattikorkeakoulun liiketalouden opiskelijoiden merkityksiä ja näkemyksiä työelämäyhteistyön toteutumisesta opiskelussa. Kyselyn avulla saatiin selville opiskelijoiden näkemyksiä työelämäyhteistyöstä sekä sen hyötyjä ja ongelma-kohtia.

Kyselyssä mainitut opetusmenetelmät koettiin tärkeiksi. Opetusmenetelmien sopiminen on kuitenkin yksilökohtaista. Autenttinen oppiminen toteutuu Laurea ammattikorkeakoulussa liiketalouden opiskelijan näkökulmista suurimmilta osilta hyvin. Vastausten mukaan kuitenkin kaikki autenttisen oppimiskokemuksen väittämät eivät toteutuneet täysin.

Suurimpana ongelmana kyselystä selvisi yhteistyökumppaneiden passiivisuus. Opiskelijat, kuten myöskään yritykset, eivät saa toimeksiannoista kaikkea irti, jos kommunikointi ei toimi.

Ohjeistuksen tulee olla selvää opiskelijoille, jotta he voisivat toteuttaa yrityksen haluaman lopputuloksen. Kommunikoinnin ja yhteydenpidon pitää olla koko projektin kestävä.

Työelämäyhteistyö on oppilaitosten ja yritysten yhteistyötä. Jotta yhteistyö toimisi, opiskelijoiden, oppilaitosten ja yritysten tulee panostaa yhtä paljon yhteistyöhön. Näin vasta saadaan onnistunut lopputulos, johon jokainen osapuoli on tyytyväinen.

#### 10.1 Oman oppimisen arviointi

Opinnäytetyöprosessi on ollut osaltani erittäin pitkä. Etsin kauan aihetta opinnäytetyölleni, ja löysin lopulta sen vuoden 2011 syksyllä. Sen hetkiset työkiireet kuitenkin viivyttivät prosessin alkamista toden teolla vasta keväällä 2012. Teorian valinta työhön ja sen keruu ovat olleet erittäin haastavaa. Kyselyn avulla saatiin selville opiskelijoiden mielipiteitä, mutta varsinaisia kehitysehdotuksia kyselyn avulla oli erittäin vaikea keksiä ja siinä tavoitteeni ei toteutunut.

Tutkimuksen aikataulu on ollut erittäin tiukka, koska olen ollut kokopäivätyössä tänä aikana. Koko opinnäytetyöprosessi on kuitenkin ollut opettavaista ja kiinnostavaakin aika ajoin. Se on opettanut aikataulutusta, stressinsietokykyä, suunnittelutaitoa sekä soveltamaan teorioita käytäntöön.

## Lähteet

## Kirjalliset lähteet:

Aarnikoivu, H. 2010. Työelämätaidot: menesty & voi hyvin. Helsinki: WSOY.

Aarnio, H., Enqvist, J. 2001. Dialoginen oppiminen verkossa - DIANA-malli ammatillisen osaamisen rakentaminen. Helsinki: Opetushallitus.

Aarnio, H., Enqvist, E., Helenius, M. 2002. Verkkopadagogiikan kehittäminen ammatillisessa koulutuksessa ja työssäoppimisessa Diana-toimintamalli. Helsinki: Opetushallitus.

Ahola, S., Kivelä, S., Nieminen, M. 2005. Tekemällä oppii. Työssä oppimisen käytäntöjä ammattikorkeakouluissa. Turku: Turun yliopisto.

Alkula, T., Pöntinen, S., Ylöstalo, P. 1999. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Helsinki: WSOY.

Heikkilä, T. 2005. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Oy Edita Ab.

Helakorpi, S. 2005. Työn taidot -Ajattelua, tekoja ja yhteistyötä. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Herrington, J., Reeves, T., Oliver, R. 2010. A Guide to Authentic e-Learning. NY: Routledge.

Holopainen, M., Pulkkinen, P. 2004. Tilastolliset menetelmät. 5. uudistettu painos. Porvoo: WS Bookwell Oy.

Ruohotie, P. 2000. Oppiminen ja ammatillinen kasvu. Helsinki: WSOY.

Ruohotie, P. & Honka, J. 2003. Ammatillinen huipputaaminen. Hämeenlinna: Hämeen ammattikorkeakoulu.

Shaffer, D.W & Resnick, M. 1999. "Thick" Authenticity: New Media and Authentic Learning. Journal of Interactive Learning Research, vol 10, no. 2, 195-215.

Tynjälä, P., Välimaa, J., Boulton-Lewis, G. 2007. Higher Education and Working Life. Collaborations, Confrontations and Challenges. UK: Emerald Group Publishing Limited.

## Sähköiset lähteet:

Ammattikorkeakoululaki 9.5.2003/351

Quicker Steps. Viitattu 5.3.2012. <http://www.quickersteps.net>

Quicker Steps-hanke. Viitattu 5.3.2012. <https://m3.jyu.fi/jamk/ohjelmat/aokk/hankkeet/esittelyt/nuoret-nopeammin-tyoelamaan#quality=hd>

Laurea. Viitattu 6.2.2012. <http://www.laurea.fi>

Laurea Fakta. 2011-2012. Viitattu 6.2.2012. [http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/oppaat/Documents/Fakta\\_final\\_2011\\_2012\\_PB\\_210611-linkitetty.pdf](http://www.laurea.fi/fi/opiskelu/oppaat/Documents/Fakta_final_2011_2012_PB_210611-linkitetty.pdf)

Laurea Intra. Viitattu 5.3.2012. <https://intra.laurea.fi/>

LaureaP2P. Viitattu 6.2.2012. <http://laureap2p.fi/>

LbD-opas. 2011. Viitattu 13.2.2012

[http://www.laurea.fi/fi/tutkimus\\_ja\\_kehitys/julkaisut/Erilliset\\_julkaisut/Documents/LbD\\_opas\\_08072011\\_FI\\_lowres.pdf](http://www.laurea.fi/fi/tutkimus_ja_kehitys/julkaisut/Erilliset_julkaisut/Documents/LbD_opas_08072011_FI_lowres.pdf)

Opetus- ja kulttuuriministeriö. Viitattu 20.2.2012

<http://www.minedu.fi/>

Peer 2 Peer (P2P) - toimintamalli. Viitattu 13.3.2012

[http://www.laurea.fi/fi/hyvinkaa/Documents/P2P\\_OPS\\_2011\\_paivitetty\\_Suomi\\_lowres.pdf](http://www.laurea.fi/fi/hyvinkaa/Documents/P2P_OPS_2011_paivitetty_Suomi_lowres.pdf)

SoleOPS. Viitattu 10.4.2012

[https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops\\_RyhmKuvYht/tab/nop/sea?ryhma=3993774&stack=push](https://soleops.laurea.fi/opsnet/disp/fi/ops_RyhmKuvYht/tab/nop/sea?ryhma=3993774&stack=push)

Tradenomiliitto TRAL ry Sijoittuminen. 2009. Viitattu 10.4.2012. <http://www.tral.fi/jasen/37>

Tradenomiliitto TRAL ry Tutkinto. 2009. Viitattu 10.4.2012. <https://extranet.tral.fi/43>

## Kuviot

Kuvio 1: LbD-toimintamallin tunnistetut vaiheet toteutusta ohjaavana esimerkkinä (LbD-opas 2011, 31.) .....	9
Kuvio 2: Autenttisuus oppimisessa ja osaamisen rakentamisessa (Aarnio & Enqvist 2001, 23.) .....	12
Kuvio 3: Ammattitaito, kvalifikaatio ja kompetenssi (ks. Helakorpi 2005, 62.) .....	15
Kuvio 4: Sukupuoli- ja ikäjakauma .....	21
Kuvio 5: Oppimisympäristöjakauma .....	22
Kuvio 6: Opetusmenetelmäväitteiden keskiarvot oppimisympäristökohtaisesti .....	23
Kuvio 7: Autenttisen oppimiskokemuksen väitteiden keskiarvot oppimiskohtaisesti .....	25
Kuvio 8: Viisi tärkeintä työelämävalmiutta .....	27

## Taulukot

Taulukko 1: NQE/EOF-viitekehykseen perustuva valmistuvan opiskelijan osaamisen mittari (LbD-opas 2011, 32.) .....	8
Taulukko 2: Trends related to the working life in information society and corresponding qualifications of employees. (Tynjälä ym. 2003, 77.).....	18
Taulukko 3: Opetusmenetelmät (n=196).....	22
Taulukko 4: Autenttinen oppimiskokemus (n=196) .....	24
Taulukko 5: Työelämätaidot .....	26

## Liitteet

Liite 1: Saatekirje.....	39
Liite 2: Kyselylomake.....	40
Liite 3: Tulokset oppimisympäristöjen mukaan .....	45

## Liite 1: Saatekirje

### Saatekirje

Hei Sinä liiketalouden opiskelija!

Teen opinnäytetyötä Quicker Steps - Nuoret nopeammin työelämään -hankkeelle, joka on työelämäyhteistyökäytäntöjen levittämisprojekti. Tutkimuksen tavoitteena on selvittää, millainen merkitys työelämäyhteistyöllä on opiskelijoille ja miten he ovat työelämäyhteiden kokeneet opiskelun aikana.

Kyselyyn vastataan anonymisti.

Viimeinen mahdollisuus vastata kyselyyn on 13.4

Linkki kyselyyn:

Kiitos etukäteen kaikille,

Laura Kontiainen, liiketalouden opiskelija



## Liite 2: Kyselylomake

## Taustatiedot

## 1. Sukupuoli

- mies
- nainen

## 2. Ikä

- 18-21 vuotta
- 22-25 vuotta
- 26-29 vuotta
- yli 30 vuotta

## 3. Tutkinto ennen nykyisten opintojen aloittamista

- ylioppilas
- ammatillinen tutkinto
- ylioppilas + ammatillinen tutkinto
- pohjakoulutuksen lisäksi jokin muu tutkinto

## 4. Laurea yksikkö

- Hyvinkää
- Kerava
- Leppävaara
- Lohja
- Tikkurila
- Otaniemi

## 5. Liiketalouden koulutusohjelman oppimisympäristö

- P2P (Peer 2 Peer)
- LBV (Laurea Business Ventures)
- muu liiketalous

## 6. Kuinka mones opiskeluvuosi sinulla on menossa?

- 1.
- 2.
- 3.
- 4. tai useampi

7. Kuinka paljon sinulla on työkokemusta?

- Ei yhtään  
 alle 6 kk  
 6-11 kk  
 1-2 vuotta  
 yli 2 vuotta

Työelämäyhteys oppimisessa

8. Mitä mieltä olet alla olevien oppimismenetelmien tärkeydestä ammattiin suuntaavassa korkeakoulututkinnoissa

	1=ei lain- kaan tär- keä	2=ei ko- vin tär- keä	3=en osaa sanoa	4=melko tärkeä	5=erittäin tärkeä
Opettajien pitämät oppitunnit ja luennot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Työelämän edustaji- en/asiantuntijoiden pitämät luennot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Itsenäinen opiskelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ryhmätöyt (oppimistehtävät)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Projektityöt (yritysten toimeksiannot)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelu verkossa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yritysvierailut/tutustumiskäynnit	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Työharjoittelu	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opinnäytetyö	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

9. Mitä mieltä olet alla olevien tärkeydestä koulutuksessa

	1=ei lain- kaan tärkeä	2=ei kovin tärkeä	3=en osaa sanoa	4=melko tärkeä	5=erittäin tärkeä
Työnhakuohjaus (esim.CV:n te- ko, neuvoja haastatteluun)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Uraohjaus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

*Autenttisuus on aitoa työelämälähtöisyyttä ja työelämäyhteyttä*

10. Miten mielestäsi alla esitetyt autenttista oppimiskokemusta koskevat väittämät vastaavat tämän hetkistä opetusta

Vastaa asteikolla: 1=täysin eri mieltä, 2=melko eri mieltä, 3=en osaa sanoa, 4=melko samaa mieltä, 5=täysin samaa mieltä

1 2 3 4 5

Tehtävät/projektit vastaavat työelämän vastaavia työtehtäviä	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tehtävät/projektit ovat laajoja (kestoltaan viikkoja muutamien tuntien sijaan)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tehtävien/projektien aikana jaetaan kokemuksia työelämän edustajien kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tehtävien suorittamiseen vaaditaan asiantuntijamaista ajattelua	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelijalla on mahdollisuus tarkastella tehtäviä eri näkökulmista	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tehtävien/projektien suorittaminen edellyttää yhteistyötä muiden oppilaiden/ryhmien kanssa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ryhmätehtävissä arvioidaan ryhmän panos enemmän kuin yksittäinen suoritus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelijoilta edellytetään päätöksen tekoa, miten tehtävä tulee suorittaa	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Omien ajatusten/tuotosten vertaaminen muiden ryhmien/opettajien/työelämän edustajien tuotoksiin/ajatuksiin	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tehtävien aikana ryhmissä keskustellaan ja ollaan vuorovaikutuksessa keskenään	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Valmiit tehtävät/projektit esitellään muille ja perustellaan johtopäätökset.	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukea saa tarvittaessa opettajilta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukea saa tarvittaessa työelämän edustajilta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tukea saa tarvittaessa muilta opiskelijoilta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Osaamista/oppimista arvioidaan useammalla mittarilla (esim. prosessin toimivuus, oma kehitys, kokonaisuus)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Opiskelijat esittävät oppimansa työelämästä tuttujen keinojen kautta (mm. raportit, portfolioit, esitykset)	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

11. Työharjoittelu - Mitkä seuraavista koet tärkeimmiksi työharjoittelussa (valitse kaksi)

- Harjoittelussa pystyn soveltamaan oppimaani käytännössä
- Saan opettajilta ohjausta
- Saan työelämän edustajilta ohjausta
- Harjoittelun työtehtävät vastaavat koulutustani
- Saan harjoittelusta palkkaa

12. Opinnäytetyö - Mitkä seuraavista koet tärkeimmiksi opinnäytetyön tekemisessä (valitse kaksi)

- Saan apua opinnäytetyön aiheen löytymiseen
- Saan opettajilta ohjausta
- Saan toimeksiantajalta ohjausta
- Saan opinnäytetyön tekemisestä palkkaa

13. Arvioi, asteikolla 1-5, miten ammattikorkeakoulussa opiskelu on kehittänyt omalta osaltasi seuraavia työvalmiuksia

1=ei lain- 2=melko 3=en osaa 4=melko 5=erittäin

	kaan	vähän	sanoa	paljon	paljon
Ongelmanratkaisutaidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tiedonhankintakyky	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ajankäytön hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Palautteen hyödyntäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Palautteen antaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Käytännön ammattitaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vuorovaikutustaidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ryhmätyöskentely	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Suullinen viestintätaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kirjallinen viestintätaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Esiintymistaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Johtamistaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Konfliktien hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Organisointitaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Luovuus/innovatiivisuus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hallittu riskinotto	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kansainvälisyyteen liittyvät valmiudet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ATK-taidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yrittäjänä toimiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman osaamisen arviointi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

14. Valitse alla olevista työvalmiuksista tärkeysjärjestyksessä 5 tärkeintä työelämässä menestymisen kannalta

	tärkein	2. tärkein	3. tärkein	4. tärkein	5. tärkein
Ongelmanratkaisutaidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Tiedonhankintakyky	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ajankäytön hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Palautteen hyödyntäminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Palautteen antaminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Käytännön ammattitaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Vuorovaikutustaidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Ryhmätyöskentely	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Suullinen viestintätaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

Kirjallinen viestintätaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Esiintymistaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Johtamistaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Konfliktien hallinta	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Organisointitaito	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Luovuus/innovatiivisuus	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Hallittu riskinotto	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Kansainvälisyyteen liittyvät valmiudet	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
ATK-taidot	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Yrittäjänä toimiminen	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>
Oman osaamisen arviointi	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input checked="" type="radio"/>	<input type="radio"/>	<input type="radio"/>

15. Mitä työelämäyhteistyö opiskelun aikana on merkinnyt sinulle?

16. Miten työelämäyhteistyötä voisi parantaa?

## Liite 3: Tulokset oppimisympäristöjen mukaan

	P2P		LBV		LIKO	
	KA	KH	KA	KH	KA	KH
Ka= keskiarvo, Kh= Keskihajonta						
Opettajien pitämät oppitunnit ja luennot	3,4	1,1	3,7	1,1	4,1	1,0
Työelämän edustajien/asiantuntijoiden pitämät luennot	4,1	0,7	4,1	0,5	4,3	0,8
Itsenäinen opiskelu	4,1	0,8	4,5	0,9	4,0	0,9
Ryhmätyöt (oppimistehtävät)	4,1	1,0	4,3	0,9	3,7	1,0
Projektityöt (yritysten toimeksiannot)	4,1	0,6	4,8	0,8	4,1	0,9
Opiskelu verkossa	2,9	1,0	2,6	1,1	2,8	1,0
Yritysvierailut/tutustumiskäynnit	3,6	1,0	3,6	1,0	3,6	1,1
Työharjoittelu	4,6	0,8	4,5	0,6	4,6	0,6
Opinnäytetyö	3,8	1,0	3,8	0,9	3,6	1,0
Tehtävät/projektit vastaavat työelämän vastaavia työtehtäviä	3,4	1,0	3,8	0,7	2,8	1,0
Tehtävät/projektit ovat laajoja (kestoltaan viikkoja muutamien tuntien sijaan)	4,5	0,6	4,6	0,5	4,1	0,8
Tehtävien/projektien aikana jaetaan kokemuksia työelämän edustajien kanssa	3,2	1,2	3,1	1,2	2,7	1,1
Tehtävien suorittamiseen vaaditaan asiantuntijamaista ajattelua	3,7	1,0	3,6	0,7	3,4	1,0
Opiskelijalla on mahdollisuus tarkastella tehtäviä eri näkökulmista	3,5	1,0	3,7	0,9	3,3	1,0
Tehtävien/projektien suorittaminen edellyttää yhteistyötä muiden oppilaiden/ryhmien kanssa	4,1	1,0	4,1	1,0	3,9	1,1
Ryhmätehtävissä arvioidaan ryhmän panos enemmän kuin yksittäinen suoritus	4,3	0,8	4,3	0,8	4,2	0,9
Opiskelijoilta edellytetään päätöksen tekoa, miten tehtävä tulee suorittaa	4,1	0,7	4,2	0,8	3,7	1,0
Omien ajatusten/tuotosten vertaaminen muiden ryhmien/opettajien/työelämän edustajien tuotoksiin/ajatuksiin	3,3	1,0	3,2	1,1	3,2	1,1
Tehtävien aikana ryhmissä keskustellaan ja ollaan vuorovaikutuksissa keskenään	4,4	0,6	4,1	0,8	4,0	0,9
Valmiit tehtävät/projektit esitellään muille ja perustellaan johtopäätökset	4,0	1,0	3,4	1,1	4,2	0,7
Tukea saa tarvittaessa opettajilta	4,1	0,8	3,5	1,1	3,6	1,1
Tukea saa tarvittaessa työelämän edustajilta	3,1	1,2	2,3	0,9	2,4	1,1
Tukea saa tarvittaessa muilta opiskelijoilta	4,0	1,0	3,3	1,1	3,7	1,0
Osaamista/oppimista arvioidaan useammalla mittarilla (esim. prosessin toimivuus, oma kehitys, kokonaisuus)	3,7	1,0	3,5	0,9	3,1	1,1
Opiskelijat esittävät oppimansa työelämästä tutujen keinojen kautta (mm. raportit, portfoliot, esitykset)	4,1	1,0	4,0	0,7	4,0	0,9
Ongelmanratkaisutaidot	3,6	0,9	4,0	0,5	3,5	1,0
Tiedonhankintakyky	4,1	0,9	3,5	1,2	3,9	0,8
Ajankäytön hallinta	3,4	1,1	3,8	0,9	3,5	1,1
Palautteen hyödyntäminen	3,3	1,0	3,5	1,2	3,2	1,0
Palautteen antaminen	3,5	1,1	3,5	1,0	3,3	1,0
Käytännön ammattitaito	3,5	1,0	3,7	0,6	3,2	1,1
Vuorovaikutustaidot	4,0	0,9	4,1	0,9	4,0	0,8
Ryhmätyöskentely	4,5	0,6	4,7	0,5	4,2	0,9
Suullinen viestintätaito	4,0	1,0	3,7	0,9	3,9	1,0
Kirjallinen viestintätaito	4,0	1,1	3,6	0,9	3,7	1,0
Esiintymistaito	3,8	1,1	3,7	1,0	4,1	0,9
Johtamistaito	3,5	1,1	4,1	0,8	3,1	1,1
Konfliktien hallinta	3,1	1,1	3,5	0,8	2,9	1,0
Organisointitaito	3,5	1,1	3,9	1,2	3,9	0,9
Luovuus/innovatiivisuus	3,1	1,1	3,3	1,3	2,9	1,1
Hallittu riskinotto	2,9	1,0	3,0	1,0	2,7	1,0
Kansainvälisyyteen liittyvät valmiudet	3,0	1,2	3,4	1,2	3,0	1,1
ATK-taidot	3,7	1,1	3,3	1,4	3,9	1,0
Yrittäjänä toimiminen	2,6	1,0	3,5	1,0	2,6	1,2
Oman osaamisen arviointi	3,5	1,0	3,5	1,2	3,4	1,0